

Newsletter

จดหมายข่าวสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

HIGHLIGHT

How the Accountants Help Ourselves
in Empowering Thai Accounting
Professions Together

เตรียมพร้อมวิชาชีพบัญชี
กับการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล

Tax Governance 2026:
เปลี่ยน “ความเสี่ยง” สู่ “ความเชื่อมั่น”
ที่คาดการณ์ได้

โอกาส ความเสี่ยง
และการกำกับดูแล
การใช้ AI ในวิชาชีพบัญชี

มกราคม - มีนาคม 2569
ISSUE 117

Scan QR Code
for Digital file

TFAC's 2026
New Year Resolution:
Empowering
the Accounting Profession

สถิตในดวงใจตราบนิรันดร์

เสด็จสู่สวรรคาลัย

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ข้าพระพุทธเจ้า คณะกรรมการ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่
สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

Editor's TALK

สวัสดีปีใหม่ 2569 ครับ สมาชิกและผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกท่าน ขอต้อนรับทุกท่านสู่ TFAC Newsletter ฉบับที่ 117 (มกราคม-มีนาคม) ภายใต้ธีม TFAC's 2026 New Year Resolution: Empowering the Accounting Profession ปีนี้เราตั้งใจชวนทุกคน “ยกระดับวิชาชีพไปด้วยกัน” ไม่ใช่แค่ตามให้ทันโลกธุรกิจที่หมุนเร็วด้วย AI/Automation และแรงขับเคลื่อน ESG แต่ต้องก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นใจ ด้วยความรู้ที่อัปเดต เครื่องมือที่เหมาะสม และจรรยาบรรณที่เข้มแข็งเหมือนเดิม เพราะยิ่งโลกเปลี่ยนเร็วเท่าไร บทบาทของนักบัญชีก็ยิ่งสำคัญขึ้นในฐานะผู้สร้างความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใส และข้อมูลที่ชัดเจนที่เชื่อถือได้จริง

ในปี 2569 มีหลายเรื่องที่เราควรเริ่มศึกษาและเตรียมพร้อมตั้งแต่ต้นปี ไม่ว่าจะเป็น Cybersecurity ที่ภัยคุกคามซับซ้อนขึ้นต่อเนื่อง การกำกับดูแลการใช้งาน AI ให้ถูกหลักธรรมาภิบาล ปลอดภัย และมีจริยธรรม รวมถึงมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนและสภาพภูมิอากาศอย่าง TFRS S1 และ TFRS S2 ตลอดจนประเด็น Global Minimum Tax (Pillar 2) ที่กำลังส่งผลกระทบต่อการวางแผนภาษีและโครงสร้างธุรกิจในระดับสากล ขณะเดียวกันไม่ว่าเทคโนโลยีจะก้าวหน้าเพียงใด “หัวใจของวิชาชีพ” ยังต้องยืนอยู่บนความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความซื่อสัตย์สุจริต เที่ยงธรรม ความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย และการรักษาความลับ เพื่อให้การเติบโตของวิชาชีพเป็นพลังที่สร้างความเชื่อมั่นให้เศรษฐกิจไทยอย่างยั่งยืน

สำหรับฉบับนี้ เรารวบรวม Highlight Topics ที่ตั้งใจออกแบบให้ช่วย “Empowering” ได้ทั้งมุมมอง กลยุทธ์ และการลงมือทำจริง โดยประกอบด้วย

- Leader's Vision แนวคิดหรือภาพอนาคตที่ผู้นำมองเห็นและมุ่งมั่นที่จะนำองค์กรไปให้ถึงสำหรับปี 2569
- How the Accountants Help Ourselves in Empowering Thai Accounting Professions Together
- แนวโน้มเศรษฐกิจโลกและไทยในปี 2026 สิ่ง CFO และ Treasury ต้องพึงระวัง
- เตรียมพร้อมวิชาชีพบัญชีกับการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล
- Beyond the Numbers ยกระดับวิชาชีพบัญชีไทยด้วย ESG และ Sustainability Reporting
- การบัญชีทางการเงินเพื่อความยั่งยืนเกี่ยวกับคาร์บอนเครดิต Financial Accounting for Sustainability about Carbon Credit
- Tax Governance 2026: เปลี่ยน “ความเสี่ยง” สู่ “ความเชื่อมั่น” ที่คาดการณ์ได้
- โอกาส ความเสี่ยง และการกำกับดูแล การใช้ AI ในวิชาชีพบัญชี

หวังว่าเนื้อหาในเล่มจะช่วยทุกท่านมองเห็นภาพอนาคตชัดเจน และสามารถนำไปปรับใช้กับงานจริงได้ทันทีในปี 2569 นี้ ขอให้ปีใหม่นี้เป็นปีแห่งการเติบโตของทุกท่าน และเป็นปีที่วิชาชีพบัญชีไทย “เข้มแข็งขึ้นไปด้วยกัน” ครับ

น้องคิด

จดหมายข่าว

โดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์
ที่อยู่ เลขที่ 133 ถนนสุขุมวิท 21 (อโศก)
แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10110

ที่ปรึกษา

- กัทธลดา สง่าแสง
กรรมการสภาวิชาชีพบัญชี
และประชาสัมพันธ์
- ดร.เจนเนตร มณีนาค
ผู้อำนวยการสภาวิชาชีพบัญชี
- กิตติพงษ์ เลิศอนันต์
- วีระเดช เตชะวรินทร์เลิศ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสภาวิชาชีพบัญชี

คณะผู้จัดทำ

- กวิน กิมยก
ผู้จัดการส่วนงานสื่อสารองค์กร
- สุขุมลย์ แก้วสนั่น
- ชยากรณ์ นกุล
- กฤษณะ แก้วเจริญ
- จิราวัฒน์ เพชรชู
- ชัยฤทธิ์ อนันตะ
เจ้าหน้าที่ส่วนงานสื่อสารองค์กร

วัตถุประสงค์

เอกสารฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มิใช่การให้คำแนะนำหรือความคิดเห็นด้านกฎหมาย ทั้งนี้สภาวิชาชีพบัญชีสงวนสิทธิ์ไม่รับรองความถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบันของข้อมูลเนื้อหาตัวเลขรายงานหรือข้อคิดเห็นใด ๆ และไม่มี ความรับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ว่าเป็นผล โดยทางตรงหรือทางอ้อมที่อาจจะเกิดขึ้นจากการนำข้อมูลไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมด ในเอกสารฉบับนี้ไปใช้

กำหนดเวลา

เผยแพร่เป็นรายไตรมาส

ข้อมูลติดต่อ

Tel : 02 685 2514, 02 685 2567

Facebook

<https://www.facebook.com/TFAC.FAMILY>

LINE ID

@tfac.family

หมายเหตุ: การอ่านวารสารวิชาการหรือบทความต่าง ๆ ให้นับจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพที่ไม่เป็นทางการได้ตามจริงแต่ไม่เกิน 2 ชั่วโมงต่อ 1 หัวข้อ

Issue No.117

มกราคม - มีนาคม 2569

Happy New Year 2026
ส่งความสุขปีใหม่ พร้อมก้าวต่อไป
อย่างมั่นคง

Leader's Vision
แนวคิดหรือภาพอนาคตที่ผู้นำมองเห็นและ
มุ่งมั่นที่จะนำองค์กรไปให้ถึงสำหรับปี 2569

**How the Accountants Help Ourselves
in Empowering Thai Accounting
Professions Together**

**แนวโน้มเศรษฐกิจโลกและไทย
ในปี 2026**
สิ่งที่ CFO และ Treasury ต้องพึงระวัง

**เตรียมพร้อมวิชาชีพบัญชี
กับการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล**

Beyond the Numbers
ยกระดับวิชาชีพบัญชีไทยด้วย ESG และ
Sustainability Reporting

**การบัญชีทางการเงินเพื่อความยั่งยืน
เกี่ยวกับคาร์บอนเครดิต Financial
Accounting for Sustainability about
Carbon Credit**

Tax Governance 2026:
เปลี่ยน “ความเสี่ยง” สู่ “ความเชื่อมั่น”
ที่คาดการณ์ได้

**โอกาส ความเสี่ยง และการกำกับดูแล
การใช้ AI ในวิชาชีพบัญชี**

05

14

**How the Accountants
Help Ourselves
in Empowering
Thai Accounting
Professions Together**

08

14

19

**เตรียมพร้อมวิชาชีพบัญชี
กับการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล**

16

19

28

Tax Governance 2026:
เปลี่ยน “ความเสี่ยง” สู่ “ความเชื่อมั่น”
ที่คาดการณ์ได้

40

32

40

44

**โอกาส ความเสี่ยง และการกำกับดูแล
การใช้ AI ในวิชาชีพบัญชี**

HAPPY NEW YEAR
2026

ส่งความสุขปีใหม่ พร้อมก้าวต่อไป อย่างมั่นคง

โดย คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี
วาระปี 2566-2569

นายวินิจ ศิลามงคล

นายกสภาวิชาชีพบัญชี
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ในวาระแห่งความสุขนี้ ผมขอส่งความปรารถนาดี จากใจ พร้อมของอบคุณสมาชิกทุกท่าน รวมถึง หน่วยงานพันธมิตรที่ได้ร่วมสนับสนุนและ เคียงข้างสภาวิชาชีพบัญชีด้วยดีเสมอมา ความร่วมมือของทุกท่านคือพลังสำคัญ ที่ทำให้วิชาชีพของเราก้าวไปข้างหน้า อย่างแข็งแกร่ง คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ ทุกคนยังคงมุ่งมั่นทำงานอย่างเต็มกำลัง เพื่อสนับสนุนสมาชิก ตอบแทนสังคมและ เสริมสร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย ขอใช้ ปีใหม่นี้ นำพาความสุข ความสำเร็จ และโอกาส ดี ๆ มาสู่ทุกท่าน ตลอดปีและตลอดไป

รศ. ดร.ตนา คุณพนิชกิจ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ทางด้านการศึกษา

ในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ ขอตั้งจิตน้อมนำ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ท่านสมาชิก สภาวิชาชีพบัญชีฯ เคารพนับถือ อำนวยพรและคุ้มครองให้ท่านสมาชิก และครอบครัวอันเป็นที่รักสุขภาพ แข็งแรง มีความสุข พรั่งพร้อมทุกสิ่ง และประสบแต่สิ่งที่ดีงามตลอด ปี 2569 และตลอดไปนะคะ สวัสดิ์ดีปีใหม่ค่ะ

ศ. ดร.ศิริลักษณ์ โรจนกิจอำนวย

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ทางด้านการศึกษา

ในวาระขึ้นปีใหม่ 2569 ขอให้ทุกท่าน มีความสุข ประสบความสำเร็จ และมีสุขภาพแข็งแรง ตลอดปีและตลอดไป นะคะ

ศ. ดร.สธร รัตนไพจิตร

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ทางด้านกฎหมาย

ในวาระขึ้นปีใหม่ 2569 ผมขอพรให้เหล่าสมาชิก สภาวิชาชีพบัญชีทุกท่าน เจริญด้วยอายุ วรรณะ สูงๆ พละ และประสบความสำเร็จในการดำรง ตนตามวิชาชีพ ตามใจ ปรารถนาทุกประการ ครับ

รศ. ดร.วรงค์ กฤษณานนท์

ประธานคณะกรรมการ
กำหนดมาตรฐานการบัญชี

ในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ 2569 ขออวยพรให้นักบัญชีและผู้อยู่ใน สายงานบัญชีทุกท่านประสบแต่ ความสุขความเจริญ ได้รับสิ่ง ที่มุ่งหวังสมความปรารถนาและ เข้มแข็งพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ ทางบัญชีอย่างต่อเนื่อง

นายสุพจน์ ชิตเกษรพงศ์

ประธานคณะกรรมการ
จรรยาบรรณ

ปีใหม่ 2569 นี้ ผมในนามของคณะกรรมการจรรยาบรรณขอใช้ สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีทุกท่านเต็มใจด้วยความสุข ความเจริญ มีแต่ความรุ่งเรืองและยังยืนในอาชีพการงาน ขอให้มีสุขภาพแข็งแรง มีแต่สิ่งดี ๆ เข้ามาในชีวิตตลอดทั้งปีและตลอดไปนะคะ

นายวิชิต ลีละพันธ์เมธา

อุปนายกและประธาน
คณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
ด้านการทำบัญชี

สวัสดีปีใหม่ 2569 ขอให้
สมาชิกทุกท่านก้าวข้าม
ผ่านช่วงเวลาที่ทำท้าย
เต็มเปี่ยม ด้วยพลังกาย
พลังใจพร้อมรับการ
การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
ประสบความสำเร็จ
Happy & Sexy ใน
ทุก ๆ วันครับ

นายชาญชัย ชัยประสิทธิ์

อุปนายกและประธาน
คณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
ด้านการสอบบัญชี

ก้าวสู่ปี 2569 ผมขออวยพร
ให้ทุกท่านมีพลังสร้างสรรค์
ในการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เปิดรับ
เทคโนโลยี และรักษามาตรฐาน
ความเป็นมืออาชีพในระดับสูงสุด
เพื่อร่วมกันสร้างระบบรายงาน
ทางการเงินและการสอบบัญชี
ของประเทศให้แข็งแกร่ง โปร่งใส
และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล
ขอใ้ปีนี้ใหม่นี้เป็นปีแห่งโอกาส
ความสำเร็จ สูงภาพแข็งแรง และ
ความสมหวัง ในทุกสิ่งที่ตั้งใจไว้
พร้อมก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง
ร่วมกันในฐานะกำลังสำคัญของ
วิชาชีพบัญชีไทย

นางสาวชนา วิวัฒน์พนชาติ

อุปนายก กรรมการ และ
เลขานุการ

ขออาราธนาคุณพระศรี
รัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ทั้งหลายดลบันดาล
ให้ทุกท่านปลอดภัย
ปลอดภัย อยู่เย็นเป็นสุข
โชคดีตลอดปี 2569
นี้ นะคะ

นางสาวนภารัตน์ ศรีวรรณวิทย์

ประธานคณะกรรมการ
วิชาชีพบัญชี
ด้านการบัญชีบริหาร

ในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ที่กำลังมาถึงนี้
ดิฉันขอส่งความปรารถนาดี
มายังสมาชิกทุกท่าน ขอใ้ทุกท่าน
มีสุขภาพกายและใจที่แข็งแรง
เปี่ยมด้วยสติ ปัญญา และพลัง
ในการก้าวข้ามอุปสรรคต่าง ๆ
พร้อมทั้งบรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจ
ไว้ทุกประการ
ตลอดปีที่ผ่านมา คณะกรรมการ
วิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีบริหาร
ได้มุ่งมั่นดำเนินงานตามแผน
ที่วางไว้ได้อย่างเต็มกำลัง และ
ในช่วงวาระที่เปลี่ยนนี้ เรายังคงตั้งใจ
สานต่อภารกิจให้สำเร็จลุล่วง

นางวารุณี ปรีตานันท์

ประธานคณะกรรมการ
วิชาชีพบัญชี
ด้านการวางระบบบัญชี

ขออาราธนาคุณพระศรี
รัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ทั้งหลาย อำนวยพรให้
สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี
ทุกท่าน มีความสุข
ความเจริญ และพลังใจ
ที่เข้มแข็งต้อนรับปีใหม่
ขอใ้ปี 2569 นี้เป็นปี
แห่งโอกาส ความสำเร็จ
และการพัฒนาวิชาชีพ
ร่วมกันอย่างยั่งยืน พร้อม
ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง
ด้วยมาตรฐาน จรรยาบรรณ
และความภาคภูมิใจ
ในวิชาชีพบัญชีของเรา

นายอนันต์ สิริแสงทักษิณ

กรรมการและเลขาธิการ

สวัสดีปีใหม่.....ปีม้า 2569
ขอใ้ปีนี้ เป็นปีที่ดี เป็นปีแห่ง
ความสดใส ปัญหาอุปสรรค
ใด ๆ ขอใ้ท่านก้าวผ่านด้วยดี
ด้วยสติและปัญญา ขอใ้มีเงิน
ทองไหลมาเทมา มีสุขภาพแข็งแรง
สูงกาย สบายใจไปกับเป็น
ปีม้าทองนะครับ

นายสทพ พงษ์พิทักษ์

ประธานคณะกรรมการ
วิชาชีพบัญชี
ด้านการบัญชีภาษีอากร

ในศุภวาระดิถีขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2569 ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ท่านเคารพบูชาโปรดดลบันดาลให้สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีทุกท่าน พร้อมทั้งบริวารญาติมิตร ประสบแต่ความสุขสวัสดิ์ ฝิพัฒน์มงคล สมบูรณ์พูนผล ด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ แคลาดแคล้วภัยพิบัติและอันตรายทั้งปวง ตลอดปี และตลอดไป และขอขอบคุณในความร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร

รศ. ดร.ตุลปพร ศรีจันเพียร

ประธานคณะกรรมการ
วิชาชีพบัญชี
ด้านการศึกษา
และเทคโนโลยีการบัญชี

เนื่องในศุภวาระขึ้นปีใหม่ ผมขอขอบคุณทุกพลังความร่วมมือจากสมาชิกและพันธมิตรที่เคียงข้างกันเสมอมา ในการยกระดับมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพบัญชีและนวัตกรรม ให้ก้าวหน้าทัดเทียมสากล คณะกรรมการฯ ยังคงมุ่งมั่นทำงานเชิงรุกเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี ให้เป็นอาวุธสำคัญของสมาชิก เพื่อสนับสนุนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ตอบแทนสังคม และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจของประเทศชาติ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยประทานพรให้ท่าน ประสบแต่ความสุข ความเจริญ และความมั่นคงในวิชาชีพบัญชี ขอใ้ปีใหม่นี้ เป็นปีแห่งความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ของทุกท่าน ตลอดปีและตลอดไปครับ

รศ. ดร.เกรียงไกร บุญเลิศศุภทัย

กรรมการและพัฒนา
วิชาชีพบัญชี

ขอใ้ปี 2569 เปี่ยมด้วยความสูง สุกภาพดี และความสำเร็จ นำมาซึ่งกำลังใจ และกายที่เข้มแข็งเพื่อพัฒนาวิชาชีพบัญชีไทยให้ก้าวหน้า และยั่งยืนตลอดไป Merry Christmas and Happy New Year 2026

นางสาวภัทรลดา ส่งแสวง

กรรมการและประชาสัมพันธ์

"ขอใ้ปีนี้เป็ปีแห่งโอกาส และความสำเร็จสำหรับทุกท่าน เดินไปข้างหน้าด้วยความมั่นใจเปี่ยมล้นด้วยพลัง และอย่าลืมดูแลสุขภาพใ้แข็งแรงนะคะ สวัสดิ์ปีใหม่ 2569"

นางสุวิมล กฤตยาเกียรติ

กรรมการและนายกฯ เบี่ยน

สวัสดิ์ปีใหม่ 2569 ค่ะ ในนามนายกฯ เบี่ยน และประธานคณะกรรมการกำกับดูแลการบริหารสภา ขอใ้สมาชิกทุกท่าน และนักบัญชีน้องใหม่ที่จะก้าวสู่วิชาชีพบัญชี ก้าวหน้าในวิชาชีพบัญชีทุกด้าน พร้อมพลังในการพัฒนาตัวเอง อย่างต่อเนื่องและร่วมช่วยกันยกระดับวิชาชีพบัญชี ขอใ้ทุกท่านมีความสุขทั้งทางกายและใจ คิดสิ่งใดสมปรารถนาทุกเรื่อง ทำงานอย่างมีความสุข พบแต่ลูกคำดี ๆ ความเสี่ยงต่ำ แคล้วคลาดปลอดภัยในทุกเรื่องค่ะ ในท้ายนี้ข้าพเจ้าขอใ้คำมั่นว่าจะทำตามแผนงานที่วางไว้รวมทั้งกำกับดูแลสภาใ้ทำตามที่ได้กำหนดไว้ด้วยค่ะ

Leader's Vision

แนวคิดหรือภาพอนาคตที่ผู้นำมองเห็น
และมุ่งมั่นที่จะนำองค์กรไปให้ถึงสำหรับปี 2569

เตรียมพร้อมวิชาชีพบัญชีสู่อนาคต: พัฒนาคน ควบคู่เทคโนโลยี

“สภาวิชาชีพบัญชี” เป็นองค์กรสำคัญของวิชาชีพบัญชีที่จะนำพาสมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องในวิชาชีพให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมีทิศทาง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจทั้งในระดับระหว่างประเทศ และในประเทศ ย่อมส่งผลให้องค์กรจำเป็นต้องมีการปรับตัวและพัฒนาในหลากหลายมิติ เฉพาะอย่างยิ่งด้านเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาบุคลากร ดังนั้น การทำความเข้าใจแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตจึงสำคัญอย่างมาก

สภาวิชาชีพบัญชีจึงต้องเตรียมความพร้อมต่อการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี โดยความพร้อมดังกล่าวครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาเครื่องมือหรือระบบเทคโนโลยี ซึ่งทั้งสองส่วนมีความสัมพันธ์กันเพราะการมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ควบคู่กับการมีระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย จะทำให้การสนับสนุนผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ความต้องการของยุคสมัยได้ดียิ่งขึ้น

สภาวิชาชีพบัญชีจึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะความรู้ และความพร้อมในการทำงาน รวมถึงการปลูกฝังทัศนคติที่เหมาะสมในการเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือใหม่ ๆ นับเป็นทักษะสำคัญที่บุคลากรยุคปัจจุบันต้องมี เพื่อสามารถให้บริการ ส่งเสริม และช่วยเหลือผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีได้อย่างมีคุณภาพและทันต่อสถานการณ์ ทั้งนี้ การบริหารจัดการบุคลากรโดยพิจารณาจากศักยภาพและความพร้อมในมิติต่าง ๆ อย่างสมดุล จะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่องค์กร และลดข้อจำกัดในการดำเนินงานพร้อมนำพาองค์กรและวิชาชีพให้เติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว

นายวิฑิต ศิลามงคล

นายกสภาวิชาชีพบัญชี
ในพระบรมราชูปถัมภ์

นายชาญชัย ชัยประสิทธิ์

อุปนายกและประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
ด้านการสอบบัญชี

Smart Auditor: ผู้สอบบัญชียุคดิจิทัลที่เข้าใจ ESG และ สร้างความเชื่อมั่นรอบด้าน

ในยุคที่การกำกับดูแลและความโปร่งใสมีความสำคัญยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจ วิชาชีพสอบบัญชีจำเป็นต้องเสริมสร้างมาตรฐาน จริยธรรม และความน่าเชื่อถือให้สอดคล้องกับหลักสากล คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการสอบบัญชี มุ่งยกระดับระบบควบคุมคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชีทุกขนาดให้เข้มแข็ง ทันสมัย และก้าวสู่มาตรฐานสากลอย่างแท้จริง เรายังมุ่งผลักดันให้คำตอบแทนงานสอบบัญชีอย่างเป็นธรรมและสะท้อนความซับซ้อนของธุรกิจและความคาดหวังด้านจริยธรรมในปัจจุบัน ขณะเดียวกันเราจะพัฒนาผู้สอบบัญชีรุ่นใหม่ให้เป็น Smart Auditor ที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและความรู้ด้าน ESG ในการสร้างความเชื่อมั่นที่ทันสมัยและรอบด้าน และเราจะร่วมกันสร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่เข้าสู่วิชาชีพมากขึ้น เพื่อให้ประเทศไทยมีผู้สอบบัญชีที่เพียงพอ แข็งแกร่ง และพร้อมขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยสู่อนาคตอย่างยั่งยืน

“นอกจากนี้ ผมอยากให้พวกเราที่เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพสอบบัญชีมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองตลอดเวลา เพราะในโลกธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก มีทั้งนวัตกรรม Business Models และข้อกำหนดใหม่ ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา ถ้าพวกเราหยุดนิ่งก็เท่ากับว่าเราจะตามการเปลี่ยนแปลงไม่ทันอันทำให้เราขาดความเข้าใจในการเข้าทำรายการทางธุรกิจในระดับ Insights ซึ่งจะเป็นการยากต่อการกำหนดความเสี่ยงและขอบเขตการตรวจสอบที่เหมาะสมและเพียงพอได้ อันทำให้งานสอบบัญชีขาดคุณภาพได้ ท้ายสุดผมก็ขออวยพรให้สมาชิกและผู้ประกอบการวิชาชีพสอบบัญชีทุกท่านจงมีความสุข ความเจริญ ความก้าวหน้าตลอดปี พ.ศ. 2569 ด้วยครับ”

บัญชีดิจิทัล คนบัญชีคุณภาพ

นายพิชิต สิละพันธุ์เมธา

อุปนายกและประธาน
คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี

สวัสดิ์ท่านสมาชิกและผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีทุกท่าน คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชีมุ่งมั่นยกระดับมาตรฐานการทำงาน สร้างความเข้มแข็ง เพิ่มคุณค่าแก่ธุรกิจและสนับสนุนชุมชน

AI & Digital Technology:

ส่งเสริมการใช้ Accounting Application สำหรับธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) เผยแพร่เทคโนโลยีผ่าน Facebook Live จัดหลักสูตร Digital Accountant Certificate สำหรับผู้บริหารด้านบัญชี

People:

เตรียมความพร้อมนักศึกษาผ่านโครงการแคมป์นักบัญชีชุมชน เผยแพร่ความรู้เพื่อพัฒนาด้าน Soft Skill ส่งเสริมการเข้าสู่นักบัญชีวิชาชีพอาเซียน สร้างและต่อยอด Community นักบัญชี ผลักดัน “นักบัญชีอาสา” สู่การขับเคลื่อนชุมชนและสังคมที่ยั่งยืน

นางสาวกัรัตน์ ศรีวรรณวิทย์

ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
ด้านการบัญชีบริหาร

การบัญชีบริหาร: กลไกสำคัญ ในการสร้างความแข็งแกร่งให้องค์กร

ปี 2568 ที่ผ่านมา เป็นปีที่เต็มไปด้วยความท้าทาย ทั้งจากภัยธรรมชาติและ ความผันผวนทางเศรษฐกิจและการเมืองทั้งในประเทศและต่างประเทศ ความไม่แน่นอนเหล่านี้ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างมาก ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญ สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญที่เพิ่มมากขึ้นของบัญชีบริหาร ในการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินที่เข้มแข็ง เพื่อให้องค์กรสามารถก้าวผ่านวิกฤตต่าง ๆ ไปได้อย่างมั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีบริหาร ที่มุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรและโปรแกรมต่าง ๆ ให้ทันสมัยและใช้งานได้จริง การส่งเสริมการใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างแพร่หลาย การขยายความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ รวมถึงการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านความยั่งยืน (Sustainability) ให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีบริหารยังคงมุ่งมั่นพัฒนาความรู้และยกระดับศักยภาพของบุคลากร ในสายอาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ก้าวสู่ความสำเร็จตามแผนที่วางไว้ พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีที่กำลังก้าวเข้าสู่ยุค Data-driven อย่างแท้จริง ในปี 2569 คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีบริหารมีแผนงานที่จะต่อยอดจากความสำเร็จอันโดดเด่นในปี 2568 ซึ่งได้รับผลตอบรับเป็นอย่างดี ประกอบด้วย:

1 การจัดงาน Future Finance เพื่อส่งเสริมการนำเทคโนโลยีทางการเงินสมัยใหม่ มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพ ในการทำงานขององค์กร

2 การจัดตั้ง CFO Club เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญหลากหลายองค์กร และอุตสาหกรรม

3 การพัฒนาความเป็นผู้นำและทักษะ Soft Skills เพื่อเสริมสร้างศักยภาพที่จำเป็นต่อผู้นำยุคใหม่

4 การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและสถานที่จริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง และเห็นผลลัพธ์ที่ชัดเจน ในสถานการณ์ปัจจุบัน

5 การต่ออายุ MOU (Memorandum of Understanding) ความร่วมมือกับ CIMA (Chartered Institute of Management Accountants, United Kingdom) ไปอีก 3 ปี และวางแผนการทำงานร่วมกันในอนาคต ให้ครอบคลุมหลากหลายมิติมากขึ้น

นอกจากนี้ ทางคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีบริหารจะมุ่งแสวงหาโอกาสในการขยายเครือข่ายพันธมิตร และเพิ่มเติมความร่วมมือให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือกับ CIMA, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อร่วมกันจัดอบรม สัมมนา และเผยแพร่ความรู้ให้เข้าถึงผู้ประกอบการในวงกว้าง ครอบคลุมทั้งต่างจังหวัดและกลุ่มบริษัท SME ความร่วมมือเหล่านี้มีเป้าหมายเพื่อ พัฒนาศักยภาพของนักบัญชีรุ่นใหม่ให้แข็งแกร่ง สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายในอนาคต แนวทางดังกล่าวยังสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของสภาวิชาชีพบัญชีในปีนี้ คือ “Empowering the Accounting Profession”

ใช้ AI ยกระดับบัญชีสู่การวิเคราะห์เชิงลึก เพื่อการตัดสินใจที่แม่นยำ

นางวารุณี ปริดานนท์

ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
ด้านการวางระบบบัญชี

ในยุคที่โลกธุรกิจหมุนไปอย่างรวดเร็วด้วยพลังของดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ ทัศนคติของผู้ผู้นำไม่อาจหยุดอยู่ที่การกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์เพียงอย่างเดียว แต่ต้องสามารถเชื่อมโยงเป้าหมายเหล่านั้นเข้ากับการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างแท้จริง ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ในวันนี้จึงต้องเป็นผู้ที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจ ถ่ายทอดสิ่งที่ยิ่งใหญ่และมุ่งหวังให้ทีมงานเห็นภาพอนาคตร่วมกัน และที่สำคัญคือสามารถนำทีมไปสู่การบรรลุเป้าหมายได้จริง

นอกจากการมุ่งหวังให้ธุรกิจประสบความสำเร็จอย่างโดดเด่นในระยะยาวแล้ว ผู้นำยังต้องมีวิสัยทัศน์ในการปรับระบบการดำเนินงานภายในองค์กรให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะระบบบัญชีซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่รวบรวมข้อมูลจากทุกจุดในองค์กรมาสะท้อนผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง ยิ่งธุรกิจต้องปรับตัวเร็วและมากเพียงใด ระบบบัญชีก็ยิ่งต้องตอบสนองได้อย่างรวดเร็วและละเอียด เพื่อให้ผู้บริหารใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เข้าใจผลกระทบต่อกฎเกณฑ์ และคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตได้อย่างแม่นยำ เช่น การวิเคราะห์พฤติกรรมลูกค้า การประเมินความเสี่ยง หรือการวางแผนการลงทุน

การนำ AI และเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเสริมระบบบัญชีและการจัดการภายในองค์กร จะช่วยให้มีการประมวลผลข้อมูลอย่างอัตโนมัติ ลดความผิดพลาด และสร้างรายงานเชิงวิเคราะห์ที่ลึกซึ้งขึ้น ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์จึงสามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้เป็นเข็มทิศช่วยกำหนดทิศทางธุรกิจได้อย่างมั่นใจ และยังสามารถสื่อสารภาพอนาคตขององค์กรไปยังทีมงานและสังคมภายนอกได้อย่างชัดเจนและน่าเชื่อถือ

คุณค่าที่องค์กรจะได้รับจากวิสัยทัศน์ของผู้ในยุคดิจิทัล ได้แก่ ความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือจากระบบที่ตรวจสอบได้ทันที ความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการเพื่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ความสามารถในการคาดการณ์อนาคตและวางแผนเชิงรุก การสร้างการมีส่วนร่วมของทีมงานที่เข้าใจเป้าหมายร่วมกัน และความได้เปรียบในการแข่งขันที่เกิดจากการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเป็นพลังในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องในระยะยาว

ดังนั้น วิสัยทัศน์ของผู้ผู้นำในยุคดิจิทัลจึงต้องมองกว้าง มองไกล และมองลึก พร้อมทั้งสื่อสารอย่างรวดเร็วและชัดเจนเพื่อกำหนดลักษณะธุรกิจที่จะยืนหยัดแข่งขันในโลกอนาคต และสร้างแรงบันดาลใจให้ทุกฝ่ายร่วมกันเดินไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน

รศ. ดร.ศิลปพร ศรีจันเพชร
ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี

เรียนรู้ให้กับโลก ทำงานให้แม่นยำ เติบโตอย่างยั่งยืน

มุ่งขับเคลื่อนการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชีไทยสู่ปี 2569 โดยยึดหลักความคล่องตัวในการปรับตัว (Agility) เพื่อกำกับดูแลหลักสูตรบัญชี ให้มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล เน้นการผสมผสานพลัง (Synergy) ระหว่างศักยภาพของมนุษย์เข้ากับเทคโนโลยีอัจฉริยะ เพื่อเปลี่ยนบทบาทนักบัญชีให้เป็นผู้นำที่ใช้การตัดสินใจบนฐานข้อมูล (Data-Driven Insights) ในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ธุรกิจอย่างแม่นยำ โดยให้อยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืน (Sustainability) และจริยธรรมในวิชาชีพ และความรับผิดชอบต่อสังคม พร้อมยกระดับมาตรฐานบัณฑิตบัญชีให้เป็นบุคลากรสมรรถนะสูงที่เติบโตอย่างยั่งยืนในเวทีเศรษฐกิจของประเทศและได้รับการยอมรับในระดับสากล

TFAC's 2026 New Year Resolution: Empowering the Accounting Profession in Tax Accounting ปฏิธานปีใหม่ 2569 ของ TFAC: เสริมสร้างศักยภาพวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร

นายสุกน พงษ์พิทักษ์
ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
ด้านการบัญชีภาษีอากร

มุ่งมั่นพัฒนาและเสริมสร้างวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร เพื่อการมีและได้รับประโยชน์จาก “นักบัญชีภาษีอากรรับอนุญาต” ในฐานะที่เป็นวิชาชีพการบัญชี (Accounting Professional) แขนงหนึ่งอย่างแท้จริงและสมภาคภูมิ เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการธุรกิจ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยในทุกด้าน

พัฒนาและส่งเสริมความรู้ทางการบัญชีภาษีอากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนที่ประเด็นการบัญชีภาษีอากร (Tax Accounting Issue Mapping) และคู่มือการปฏิบัติงานด้านการบัญชีภาษีอากร ที่ครอบคลุมความรู้ความเข้าใจในประเด็นทางภาษีอากรที่เกี่ยวข้อง และสัมพันธ์กับหลักการบัญชีการเงิน (Financial Accounting) ทุกรหัสบัญชี (Account Code) และมีความครบถ้วนในหน้าที่

ทางภาษีอากร (Tax Functions) ทุกประการ ในอันที่จะพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร ให้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญด้านการบัญชีภาษีอากร เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก (Key Stakeholder)

ผลักดันให้กระบวนวิชาแผนที่ประเด็นการบัญชีภาษีอากร (Tax Accounting Issue Mapping) และคู่มือการปฏิบัติงานด้านการบัญชีภาษีอากร ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนวิชาบัญชีที่จำเป็นต่อวิชาชีพบัญชีทั้ง 6 ด้าน ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 เพื่อเสริมสร้างทักษะและศักยภาพด้านการบัญชีภาษีอากร ในผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชี ให้มั่นคง เจริญก้าวหน้า และครอบคลุมในทุกวิชาชีพการบัญชีอย่างแท้จริง อีกทั้งเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนเศรษฐกิจของประเทศ

เน้นให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากรมีจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร ด้วยแนวคิด “ความรู้คู่คุณธรรม”

โปร่งใส เป็นอิสระ เทียบธรรม: คุณค่าแกนกลางของวิชาชีพบัญชี

ในยุคของความท้าทายในการดำเนินธุรกิจ การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยเฉพาะ AI และ Automation การพัฒนาอย่างยั่งยืนผ่านแนวคิด ESG ครอบคลุมด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลในการขับเคลื่อนธุรกิจ ตลอดจนห่วงโซ่คุณค่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีนอกจากจะต้องพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ต้องเข้าใจถึงการปรับปรุงเพิ่มเติม ในมาตรฐานวิชาชีพของตนเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น มาตรฐาน การรายงานทางการเงิน การสอบบัญชี และการภาษีอากรยังต้องก้าวให้ทันต่อ เทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

นายสุพจน์ ชิตเกษรพงศ์

ประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณ

สำหรับปี 2569 นี้ มีเรื่องสำคัญที่ควรพิจารณาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

1 การกำกับดูแลความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cybersecurity) ในยุคดิจิทัลที่ภัยคุกคามทางไซเบอร์ทวีความซับซ้อน รวดเร็ว รุนแรงอย่างต่อเนื่อง และมีการเชื่อมโยงกันทั่วโลก

2 ในยุคที่ปัญญาประดิษฐ์ (AI) กลายเป็นเทคโนโลยีสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจ การกำกับดูแลการใช้งาน AI ให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ความปลอดภัย และจริยธรรม

3 มาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินด้านความยั่งยืน (Sustainability) และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (TFRS S1 และ TFRS S2) เพื่อเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงและโอกาสจากประเด็นด้านความยั่งยืน (ESG) และประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ที่เกี่ยวข้องถึงการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท

4 การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลขั้นต่ำ (Global Minimum Tax) จากกลุ่มนิติบุคคลข้ามชาติขนาดใหญ่เพื่อลดการแข่งขันทางภาษีระหว่างประเทศ (Tax Competition) ตามหลักการการจัดเก็บภาษีส่วนเพิ่ม (Pillar 2)

นอกจากนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่กำหนดให้มีความโปร่งใสในการทำงาน มีความเป็นอิสระในการใช้ดุลยพินิจ และสามารถปฏิบัติงานตามกรอบวิชาชีพ โดยไม่อยู่ภายใต้การบังคับหรืออิทธิพลอันเกินควร ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เทียบธรรม มีความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและรักษาความลับ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ให้

โดย ดร.สุวัจชัย แมนะอำนวยชัย
กรรมการในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีบริหาร
สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

How the Accountants Help Ourselves in Empowering Thai Accounting Professions Together

ในยุคที่โลกการเงินและธุรกิจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากพลังของเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Finance) และแรงผลักดันด้านความยั่งยืน (ESG – Environmental, Social, and Governance) บทบาทของนักบัญชีได้จำกัดอยู่เพียงการบันทึกและตรวจสอบตัวเลขอีกต่อไป แต่ได้ก้าวสู่การเป็น “กลไกสำคัญของความโปร่งใส ความเชื่อมั่น และการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์” ขององค์กรในทุกภาคส่วน

ดังนั้น คำถามสำคัญที่เราควรตั้งร่วมกันคือ

นักบัญชีจะช่วยเสริมสร้างวิชาชีพบัญชีไทยให้เข้มแข็ง และได้รับการยอมรับอย่างยั่งยืนได้อย่างไร

บทความนี้มุ่งเน้นมุมมองที่ว่า การพัฒนาและยกระดับวิชาชีพนั้นไม่ใช่หน้าที่ขององค์กรหรือสภาวิชาชีพเพียงฝ่ายเดียว แต่เป็น “พลังร่วมของนักบัญชีทุกคน” ที่ต้องขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน

01 บทบาทนักบัญชีในยุค Digital Finance

ดิจิทัลได้เปลี่ยนวิธีดำเนินธุรกิจอย่างสิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็นระบบ ERP, Blockchain, e-Payment, e-Tax, รวมถึง Generative AI ที่เข้ามามีบทบาทต่อกระบวนการทำบัญชีและตรวจสอบบัญชี นักบัญชีจึงต้องปรับตัวจากบทบาทผู้ปฏิบัติงาน (Doer) ไปสู่บทบาท “Digital-Ready Professional” ที่เข้าใจเทคโนโลยีและใช้ประโยชน์จากข้อมูลเชิงลึก (Data-Driven Insights)

ความสามารถที่นักบัญชีรุ่นใหม่และรุ่นปัจจุบันต้องพัฒนา ได้แก่

Digital Literacy
และ Data Analytics

ความเข้าใจ
ระบบควบคุมภายใน
ที่เหมาะสมกับ
ระบบดิจิทัล

การใช้เครื่องมือ
อัตโนมัติ
(Automation)
เพื่อลดงานซ้ำซ้อน

การตีความข้อมูล
เพื่อสนับสนุน
การตัดสินใจ
เชิงกลยุทธ์ของ
ผู้บริหาร

การพัฒนาเหล่านี้มีใช้เพื่อแข่งขันกับเทคโนโลยี แต่คือ “การใช้เทคโนโลยีให้เพิ่มคุณค่าในงานบัญชี”

02 วิชาชีพบัญชีกับบทบาทใหม่ด้าน ESG

เมื่อโลกธุรกิจหันมาให้ความสำคัญกับความยั่งยืน การรายงานด้าน ESG กลายเป็นมาตรฐานใหม่ที่องค์กรต้องปฏิบัติตาม นักบัญชีจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเชื่อมั่นในข้อมูลที่องค์กรเปิดเผยต่อสาธารณะ

บทบาทสำคัญที่นักบัญชีควรเสริมสร้าง ได้แก่

การทำความเข้าใจ
มาตรฐานสากล เช่น
IFRS S1 และ S2

การออกแบบ
ระบบเก็บข้อมูล
ด้านสิ่งแวดล้อมและ
สังคมที่ตรวจสอบได้

การประเมิน
ความเสี่ยง
ด้านสภาพภูมิอากาศ
และผลกระทบ
ต่อธุรกิจ

การให้ความเชื่อมั่น
(Assurance)
ด้านข้อมูล ESG
เพื่อยกระดับ
ความน่าเชื่อถือ
ของรายงาน

กล่าวได้ว่า นักบัญชีคือ “สะพานเชื่อมระหว่างข้อมูลทางการเงินและความยั่งยืนขององค์กร”

03 การเสริมสร้างวิชาชีพบัญชี: ความรับผิดชอบร่วมกันของพวกเราทุกคน

วิชาชีพบัญชีไทยจะก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมีพลัง จำเป็นต้องอาศัย “ความร่วมมือของนักบัญชีทุกระดับ” ตั้งแต่ นักศึกษาบัญชี นักบัญชีในธุรกิจ ผู้สอบบัญชี ผู้บริหารองค์กร ไปจนถึงนักบัญชีในภาครัฐ

แนวทางที่นักบัญชีแต่ละคนสามารถร่วมกันเสริมสร้างวิชาชีพ ได้แก่

ยกระดับ
มาตรฐาน
การปฏิบัติงาน
อย่างสม่ำเสมอ

พัฒนาทักษะ
ด้านเทคโนโลยี
และ ESG
อย่างต่อเนื่อง

สนับสนุน
ความโปร่งใส
การกำกับดูแล
และคุณธรรม
ในองค์กร

ร่วมแบ่งปัน
องค์ความรู้ให้กับ
ผู้ประกอบการ
และสังคม

สนับสนุน
การทำงานของ
สภาวิชาชีพบัญชี
ในการยกระดับ
มาตรฐาน
ประเทศไทย

หากนักบัญชีทุกคนร่วมกันขับเคลื่อน “คุณภาพ ความโปร่งใส และความยั่งยืน” จะทำให้วิชาชีพบัญชีไทยมีบทบาทเชิงกลยุทธ์ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

04 การเดินหน้าร่วมกันเพื่ออนาคตของวิชาชีพ

โลกการเงินกำลังก้าวไปสู่ยุคที่ข้อมูลและความเชื่อมั่นเป็นหัวใจสำคัญของการแข่งขัน นักบัญชีซึ่งเป็นผู้ดูแลความถูกต้องและความโปร่งใสของข้อมูล จึงมีบทบาทสำคัญมากกว่าที่เคย

การก้าวไปสู่ “บัญชีในยุคดิจิทัลและความยั่งยืน” ต้องใช้พลังร่วมกันของพวกเราทุกคน เพราะวิชาชีพที่แข็งแกร่งนั้น ไม่ได้เกิดจากองค์กรหรือกฎหมายเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจาก “นักบัญชีทุกคนที่ลุกขึ้นมาพัฒนาตนเองและสนับสนุนกันและกัน”

ผู้เขียนเชื่อมั่นว่า หากเราเดินหน้าร่วมกันขับเคลื่อนด้วยความมุ่งมั่นวิชาชีพบัญชีไทยจะสามารถยืนหยัดในระดับสากล และเป็นพลังสำคัญที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยอย่างยั่งยืน

ดร. ปิยศักดิ์ มาบะสินต์
 หัวหน้านักวิจัยเศรษฐกิจ ฝ่ายกลยุทธ์การลงทุน
 บล. InnovestX บริษัทหลักทรัพย์การลงทุนในกลุ่ม SCBX
 piyasak.m@innovestx.co.th

แนวโน้มเศรษฐกิจโลกและไทยในปี 2026

สิ่งที่ CFO และ Treasury ต้องพึงระวัง

เศรษฐกิจโลกปี 2026 จะเป็น “ปีแห่งเศรษฐกิจสองครั้ง” ที่ครั้งแรกจะถูกกดดันจากมาตรการภาษีของสหรัฐฯ ก่อนฟื้นตัวในครั้งหลังเมื่อนโยบายกระตุ้นเริ่มแสดงผล โดย InnovestX คาดว่า GDP โลกจะเติบโต 3.1% ใกล้เคียงปี 2568 โดยสหรัฐฯและยุโรปจะดีขึ้นจากนโยบายการเงินและการคลัง ขณะที่จีนและไทยคาดชะลอตัวจากปัญหาเชิงโครงสร้าง

สำหรับประเทศไทย InnovestX คาดว่า GDP จะขยายตัวเพียง 1.4% จากการส่งออกที่หดตัวลง 1% และเศรษฐกิจในประเทศที่ซบเซา แม้จะมีมาตรการกระตุ้น 5 ด้านของกระทรวงการคลังรวมกว่า 70,000 ล้านบาทก็ตาม

สัญญาณเตือนภัยจากผู้บริหารโคออร์ดิเนตกำลังส่งผลกระทบต่อมายังเศรษฐกิจโลก CEO ของ Chipotle เปิดเผยว่าผู้บริหารโคออร์ดิเนตที่มีรายได้ครัวเรือนระดับล่าง กำลังลดความถี่ในการทานอาหารนอกบ้านเนื่องจากกังวลเรื่องเศรษฐกิจและเงินเฟ้อ โดยเฉพาะกลุ่มอายุ 25-35 ปีที่เผชิญกับการว่างงานเพิ่มขึ้น การชำระคืนเงินกู้ที่ศึกษา และค่าจ้างที่เติบโตช้าลง ข้อมูลการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตจาก Bank of America แสดงการลดลงอย่างรวดเร็วสู่ระดับต่ำสุดตั้งแต่ช่วงฤดูร้อน ส่วนอัตราการเข้าพักโรงแรมและยอดขายปลีกในร้านเดมก็อ่อนแอลงอย่างมีนัยสำคัญ บ่งชี้ว่านโยบายการเงินสหรัฐมีแนวโน้มที่จะผ่อนคลายได้มากในช่วงครึ่งแรกของปี ท่ามกลางนโยบายการเงินของประเทศอื่นที่อาจผ่อนคลายได้ยากกว่า

ภาพเหล่านี้จะกระทบกับอัตราแลกเปลี่ยนที่ผันผวนยิ่งขึ้นซึ่งจะเป็นความท้าทายที่ยิ่งใหญ่สำหรับ CFO โดยเฉพาะค่าเงินบาทที่จะเคลื่อนไหวในทิศทางที่ซับซ้อนตลอดปี ในระยะสั้นช่วง Q4 2025 ค่าเงินบาทอาจอยู่ที่ระดับ 32.2 บาทต่อดอลลาร์ ตามแนวโน้มฤดูกาลและปัจจัยภายในประเทศ ขณะที่ในช่วงต้นปี 2026 ค่าเงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นมาอยู่ในกรอบ 31.8-32.0 บาทต่อดอลลาร์ เมื่อ Fed ผ่อนคลายนโยบายการเงินอย่างรวดเร็วกว่าไทย โดย Fed คาดว่าจะลดดอกเบี้ยอีก 25 bps ในเดือนธันวาคม 2025 นี้สู่ระดับ 3.88% และอีก 25 bps ในไตรมาสแรกของปี 2026 สู่ 3.63% ขณะที่ดอกเบี้ยของไทยอาจลดได้ช้ากว่า แต่ในช่วงกลางปี บาทจะเริ่มอ่อนค่าลงไปสู่ 32.7 บาทต่อดอลลาร์ช่วงปลายปี 2026 จากภาพเศรษฐกิจไทยที่อ่อนแอกว่าสหรัฐทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ลดดอกเบี้ยต่อเนื่องสู่ 0.75%

Policy Divergence จะชัดเจนขึ้นในปี 2026 ธนาคารกลางไทยคาดว่าจะลดดอกเบี้ยนโยบายอีก 3 ครั้ง รวม 75 bps จากระดับปัจจุบัน 1.50% สู่ 0.75% เพื่อหนุนเศรษฐกิจที่โตต่ำและเงินเฟ้อที่ติดลบ แต่จะเป็นการลดดอกเบี้ยอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในขณะที่ธนาคารกลางญี่ปุ่น (BOJ) จะขึ้นดอกเบี้ยอย่างค่อยเป็นค่อยไปอีก 2 ครั้งในปี 2569 เนื่องจากเงินเฟ้ออยู่เหนือเป้าหมาย 2% มาแล้ว 41 เดือนติดต่อกัน และการเจรจาจำนำ Shunto ปรับขึ้นค่าจ้างเฉลี่ย 5.46% สูงสุดรอบ 34 ปี ส่วน ธ.กลางยุโรป (ECB) คาดคงดอกเบี้ยที่ 2.00% ตลอดปี 2569 เนื่องจากเงินเฟ้อใกล้เป้าหมายและเศรษฐกิจฟื้นตัวดีกว่าคาด การเคลื่อนไหวที่แตกต่างกันของนโยบายการเงินนี้จะสร้างความผันผวนให้กับตลาดอัตราแลกเปลี่ยนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

วิกฤตการณ์โลกกำลังก่อตัว และจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนทางการเงินของบริษัท สถานการณ์การคลังทั่วโลกส่งสัญญาณอันตรายหลังรัฐบาลต่าง ๆ ล้มเหลวในการควบคุมรายจ่าย โดยสหรัฐฯ จะกลายเป็นจุดเสี่ยงหลักด้วยการขาดดุลงบประมาณกว่า 2 ล้านล้านดอลลาร์ต่อปี และต้องจ่ายดอกเบี้ย 1 ล้านล้านดอลลาร์ หรือ 20% ของรายได้ทั้งหมด เรามองว่า ไตรมาสที่สองของปี 2026 จะเป็นช่วงวิกฤตเพราะเงินเฟ้อสหรัฐฯ จะพุ่ง 3-3.5% ภาระรายจ่ายเพิ่มขึ้น และวาระประธาน ธ.กลางสหรัฐฯ (Fed) หมดในพฤษภาคม หากรัฐบาลแทรกแซงบังคับให้ Fed ผ่อนคลายนโยบายท่ามกลางเงินเฟ้อสูงอาจนำไปสู่วิกฤตความเชื่อมั่นเงินดอลลาร์

ในปี 2026 ผลตอบแทนพันธบัตรระยะยาวจะปรับตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ CFO ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง แม้ว่าผลตอบแทนพันธบัตร 10 ปีสหรัฐฯจะอยู่ในระดับต่ำใน 4Q68-1Q69 จากความเสี่ยงต่าง ๆ เช่น Government Shutdown และความไม่แน่นอนด้านสงครามการค้า แต่ในช่วงครึ่งปีหลังมีแนวโน้มที่จะปรับเพิ่มขึ้นจาก

(1) การขาดดุลการคลังที่มีแนวโน้มมากขึ้น และ

(2) เงินเฟ้อที่มีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้น

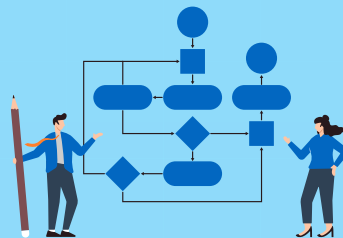
แม้ว่าผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลไทยยังถือได้ว่าต่ำกว่าประเทศชั้นนำในโลก แต่มักจะเคลื่อนไหวตามทิศทางของผลตอบแทนพันธบัตรสหรัฐฯ ซึ่งหมายความว่าบริษัทไทยที่มีการกู้เงินหรือออกตราสารหนี้อาจเผชิญกับต้นทุนทางการเงินที่เพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี

กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน ที่ CFO ควรพิจารณาจึงต้องมีหลากหลาย เช่น

ประการที่หนึ่ง

การทบทวนกลยุทธ์การป้องกันความเสี่ยง (Hedging Strategy) โดยปรับสัดส่วนการป้องกันความเสี่ยงให้เหมาะสมกับทิศทางค่าเงิน โดยเฉพาะสำหรับรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

ประการที่สอง

การเพิ่มความยืดหยุ่นในสัญญาโดยใช้เครื่องมือทางการเงินที่ให้ความยืดหยุ่น เช่น Option Structures เพื่อรับมือกับความผันผวนที่เพิ่มขึ้น ประการที่สามคือการบริหารจัดการ Natural Hedge โดยทบทวนโครงสร้างรายได้และค่าใช้จ่ายเป็นสกุลเงินต่าง ๆ เพื่อลด Exposure โดยธรรมชาติ

ประการที่สาม

การติดตามนโยบายการเงินอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะของ Fed, BOT และ BOJ ที่มีทิศทาง Policy Divergence ที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

การบริหารจัดการโครงสร้างหนี้และต้นทุนทางการเงิน จะเป็นกุญแจสำคัญ ในปี 2026 CFO ควรทบทวนอายุหนี้ (Debt Maturity Profile) และพิจารณาการปรับโครงสร้างหนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการ Refinance ในช่วงที่ผลตอบแทนพันธบัตรอาจสูงขึ้น โดยเฉพาะในครึ่งหลังของปี 2026 หากบริษัทมีแผนการลงทุนระยะยาวหรือต้องการความแน่นอนในต้นทุนทางการเงิน ควรพิจารณาการล็อคราคดอกเบี้ยในช่วง Q4 2568 - Q1 2569 ก่อนที่ผลตอบแทนจะเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ควรพิจารณาการเพิ่มสัดส่วนหนี้อัตราคงที่และการ Swap หนี้อัตราดอกเบี้ยลอยตัวเป็นอัตราคงที่หากคาดว่าจะมีการใช้เงินกู้ระยะยาว การกระจายแหล่งเงินทุนและการสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินหลายแห่ง ก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน

การบริหารสภาพคล่องและพอร์ตการลงทุน ต้องทำอย่างระมัดระวัง ในปีที่มีความไม่แน่นอนสูง CFO ควรรักษาสภาพคล่องที่เพียงพอสำหรับรับมือกับความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในช่วง Q4 2568 - Q2 2569 ที่เศรษฐกิจจะชะลอตัวอย่างรุนแรง สำหรับการบริหารจัดการเงินสำรอง ควรปรับพอร์ตการลงทุนโดยพิจารณาการลงทุนในตราสารที่ให้ผลตอบแทนที่สูงขึ้นตามภาวะตลาด แต่ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและเครดิต ไม่ควรลงทุนในตราสารระยะยาวทั้งหมดในช่วงนี้เนื่องจากผลตอบแทนอาจเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ราคาสตราสารที่ถืออยู่ลดลง นอกจากนี้ควรพิจารณาทองคำเป็นส่วนหนึ่งของพอร์ตเพื่อป้องกันความเสี่ยงท่ามกลางความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและความเสี่ยงด้านการคลัง

การเตรียมพร้อมรับโอกาสก็สำคัญไม่แพ้การป้องกันความเสี่ยง แม้ว่าปี 2026 จะเต็มไปด้วยความท้าทาย แต่ก็มีโอกาสที่น่าสนใจหลายประการ CFO ควรติดตามนโยบายกระตุ้นของรัฐบาล เช่น BOI Fast Pass Plus มูลค่า 470,000 ล้านบาท โครงการโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ รวมถึงรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน ทางพิเศษ M7-M9 และโครงการ Land Bridge มูลค่า 990,000 ล้านบาท ควรพิจารณาการขยายธุรกิจในช่วงครึ่งหลังของปีเมื่อเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวและความชัดเจนทางการเมืองเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ปี 2026 จะเป็นปีแห่งการขยายตัวของ AI อย่างกว้างขวาง โดย CEO ของ Alphabet เปิดเผยมว่า AI สร้างได้คิดใหม่ถึง 30% ของผลิตภัณฑ์ทั้งหมด การลงทุนใน Data Center และระบบสายส่งไฟฟ้าอัจฉริยะจะเป็นโอกาสทอง โดย Goldman Sachs ประมาณการว่าต้องลงทุนระบบสายส่งไฟฟ้า 7.2 แสนล้านดอลลาร์ภายในปี 2030 ผู้บริหารการเงินที่ประสบความสำเร็จในปี 2026 จะเป็นผู้ที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการป้องกันความเสี่ยงและการคว้าโอกาส มีระบบการบริหารความเสี่ยงทางการเงินที่แข็งแกร่ง และทีมงานที่มีความรู้ความเข้าใจในตลาดการเงินโลกอย่างลึกซึ้ง

ขอให้ผู้อ่านโชคดี ตลอดปี 2026

โดย รongศาสตราจารย์ศรีณย์ ชูเกียรติ¹
ที่ปรึกษา คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการวางระบบบัญชี
สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

อาจารย์ ดร. กมลเมตต์ กฤตยาเกียรติ¹
อาจารย์ประจำ สาขาาระบบสารสนเทศทางการบัญชี
ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ ดร. มนต์ชัย เลิศสุกริวัศ²
ผู้อำนวยการด้านการวิจัยและพัฒนาปัญญาประดิษฐ์
KBTG Labs

เตรียมพร้อมวิชาชีพบัญชี กับการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล

บทนำ

“อนิจจัง” กฎธรรมชาติของสรรพสิ่งทั้งปวงข้อแรก
ของไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ที่กล่าวว่า “ทุกสิ่งทุกอย่างในโลก
ล้วนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่มีสิ่งใดคงที่ถาวร สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้น
ตั้งอยู่ และดับสูญไปตามกาลเวลา การเปลี่ยนแปลงนี้อาจเกิดขึ้นเร็ว
หรือช้า แต่สุดท้ายก็ต้องเปลี่ยนแปลง” นับเป็นความท้าทายของ
ทุกคนและของทุกองค์กร และจาก “ทฤษฎีวิวัฒนาการผ่านการคัดเลือก
โดยธรรมชาติ” ของชาร์ลส์ ดาร์วิน ที่กล่าวว่า “ไม่ใช่สายพันธุ์ที่ฉลาด
หรือแข็งแรงที่สุดที่อยู่รอด หากแต่เป็นการปรับตัว” ดังนั้น
ความสามารถในการปรับตัว จึงเป็นคุณสมบัติสำคัญต่อการอยู่รอด
ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง

จากวิกฤติโลกที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งภัยพิบัติจากธรรมชาติ
เช่น อุทกภัย แผ่นดินไหว สึนามิ ภัยพิบัติจากน้ำมีอมุมนุษย์ เช่น
การก่อการร้าย และสงคราม ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นจากภูมิรัฐศาสตร์
ที่เปลี่ยนแปลงไป การเกิดโรคอุบัติใหม่ เช่น โควิด-19 ที่แพร่ระบาด

อย่างรวดเร็วครอบคลุมทั้งโลก บวกกับมีตัวอย่างมากมายที่องค์กร
ได้นำดิจิทัลเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์
มาสร้างนวัตกรรมหรือรูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ ส่งผลให้องค์กรที่ไม่ปรับตัว
ยังคงมีรูปแบบธุรกิจเหมือนเดิมได้ล้มละลายหายไป ดังนั้นหากองค์กร
จะอยู่รอดได้จำเป็นต้องปรับตัวต่อวิกฤตและการแข่งขันด้วย
การปฏิรูปธุรกิจ ส่งผลให้ความคาดหวังขององค์กรที่มีต่อวิชาชีพบัญชี
เปลี่ยนแปลงไป ด้วยบทบาทใหม่ของวิชาชีพบัญชี ทั้งก่อน ระหว่าง
และหลังการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล จำเป็นอย่างยิ่งที่วิชาชีพบัญชี
ต้องปฏิรูปศักยภาพให้สามารถสนับสนุนองค์กรในการปฏิรูปธุรกิจ
ด้วยดิจิทัล เพื่อช่วยองค์กรให้สามารถปรับตัวตอบสนองต่อวิกฤตและ
การแข่งขันได้อย่างรวดเร็ว และยังคงความสามารถขับเคลื่อน
ให้อยู่รอดและเติบโตได้อย่างยั่งยืน บทความนี้จะเสนอแนวทาง
ในการปฏิรูปวิชาชีพบัญชีให้พร้อมกับการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล

¹อาจารย์ประจำ สาขาาระบบสารสนเทศทางการบัญชี ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
²ผู้อำนวยการด้านการวิจัยและพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ KBTG Labs

การปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล

การปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล (Digital transformation) การนำดิจิทัลเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง ในระดับรากฐานขององค์กร เพื่อเป้าหมายในการ “ส่งมอบคุณค่าใหม่” ให้กับลูกค้า และ “เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน” อย่างยั่งยืน หัวใจสำคัญของการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล ไม่ใช่เพียงการติดตั้งซอฟต์แวร์ระบบไออาร์พี หรือการย้ายระบบไปไว้บนคลาวด์ แต่คือการ “คิดใหม่ (Reimagine)” ใน 4 มิติหลัก คือ

01

โมเดลธุรกิจ (Business Model): การสร้างวิธีการใหม่ ๆ ในการสร้างรายได้ หรือบริการลูกค้า (เช่น Netflix เปลี่ยนจากการส่งม้วนวิดีโอหรือแผ่นดีวีดี ไปเป็นสตรีมมิ่ง)

กระบวนการทำงาน (Operations): การใช้ระบบอัตโนมัติ หรือการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ทำงานได้เร็วขึ้น ฉลาดขึ้น และลดต้นทุน

02

03

ประสบการณ์ลูกค้า (Customer Experience): การสร้างประสบการณ์ที่ไร้รอยต่อ สะดวก รวดเร็ว และตรงใจลูกค้ามากขึ้น (เช่น การใช้ Mobile Banking แทนการไปสาขา)

วัฒนธรรมองค์กร (Culture): การสร้างองค์กรที่พร้อมเรียนรู้ กล้าทดลอง และใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ

04

ลักษณะเด่นขององค์กรที่ผ่านการปฏิรูปด้วยดิจิทัล สำหรับองค์กรที่ผ่านการการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล จะไม่เป็นเพียงแค่ นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้งาน แต่หมายถึงการที่องค์กรได้ “ฝัง” ดิจิทัลเทคโนโลยีและวิถีคิดแบบดิจิทัลเข้าไปใน “DNA” ขององค์กร จนเกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับรากฐาน ทั้งในด้านรูปแบบธุรกิจ การดำเนินงาน วัฒนธรรมองค์กร และวิธีการส่งมอบคุณค่าให้กับลูกค้า ซึ่งมีลักษณะเด่น ดังต่อไปนี้

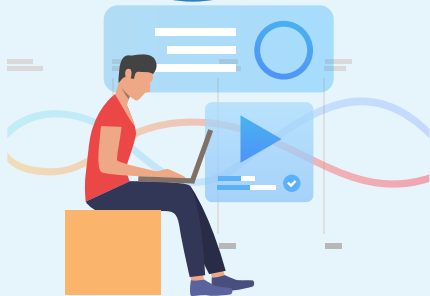

01

การยึดลูกค้าเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง (True Customer-Centricity)

ธุรกิจที่ปฏิรูปแล้วจะเปลี่ยนจากการ “ขายสินค้า/บริการ” (Product-focused) ไปสู่การ “สร้างประสบการณ์” (Experience-focused) ลักษณะเด่นที่สำคัญ ได้แก่

- การเข้าใจลูกค้ารายบุคคล (Personalization): ใช้ข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจความต้องการเชิงลึกของลูกค้าแต่ละคน และนำเสนอสิ่งที่ตรงใจในเวลาที่เหมาะสม
- ประสบการณ์แบบไร้รอยต่อ (Omnichannel Experience): ลูกค้าสามารถติดต่อหรือซื้อสินค้าและบริการผ่านช่องทางใดก็ได้ (เช่น เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน สื่อสังคม หน้าสาขา) โดยที่ข้อมูลและการบริการเชื่อมต่อกันทั้งหมด

การตัดสินใจที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล (Data-Driven Decisions)

ในธุรกิจดั้งเดิม ข้อมูลมักใช้เพื่อ “รายงาน” ผลในอดีต แต่ในธุรกิจยุคดิจิทัล ข้อมูลคือ “สินทรัพย์” ที่ใช้ขับเคลื่อนการตัดสินใจในปัจจุบันและอนาคต ลักษณะเด่นที่สำคัญ ได้แก่

02

- สารสนเทศแบบเรียลไทม์ (Realtime Information): ผู้บริหารสามารถเข้าถึงสารสนเทศในรูปแบบของแผนภาพที่แสดงสถานะของธุรกิจได้แบบเรียลไทม์
- การวิเคราะห์เชิงพยากรณ์ (Predictive Analytics): ธุรกิจสามารถใช้ AI และ Machine Learning เพื่อคาดการณ์แนวโน้ม พฤติกรรมลูกค้า หรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น แทนที่จะรอให้ปัญหาเกิดก่อนแล้วจึงแก้ไข

03

ความคล่องตัวและการปรับตัวสูง (Agility and Adaptability)

ธุรกิจยุคเก่ามักมีโครงสร้างที่อึดอัดและเป็นลำดับขั้น แต่ธุรกิจที่ปฏิรูปแล้วจะมีความคล่องตัวสูงเหมือน “เรือเร็ว” ลักษณะเด่นที่สำคัญ ได้แก่

- การทำงานแบบอไจล์ (Agile): มีการแบ่งโครงการใหญ่ออกเป็นส่วนเล็ก ๆ (Sprints) ที่เปิดให้ทำงานข้ามสายงานและปรับปรุงซ้ำอย่างรวดเร็ว
- “ล้มเร็ว ลุกเร็ว” (Fail Fast, Learn Fast): มีวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการทดลองสิ่งใหม่ ๆ และเรียนรู้จากความผิดพลาดอย่างรวดเร็ว แทนที่จะกลัวความล้มเหลว

นวัตกรรมโมเดลธุรกิจ (Business Model Innovation)

การปฏิรูปด้วยดิจิทัลมักนำไปสู่การสร้าง “โมเดลธุรกิจใหม่” ที่แตกต่างจากเดิม ไม่ใช่แค่การทำสิ่งเดิมให้เร็วขึ้น ลักษณะเด่นที่สำคัญ ได้แก่

04

- การเปลี่ยนจาก “สินค้า” เป็น “บริการ” (X-as-a-Service): เช่น การขายซอฟต์แวร์เป็นการให้บริการผ่านคลาวด์ การให้บริการเช่าสินค้าแทนการซื้อสินค้า
- เศรษฐกิจแบบแพลตฟอร์ม (Platform Economy): การสร้างระบบนิเวศที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย หรือพันธมิตรต่าง ๆ (เช่น Grab Airbnb Shopee)

05

วัฒนธรรมดิจิทัลและการเสริมพลังให้พนักงาน (Digital Culture & Empowerment)

เทคโนโลยีที่ดีที่สุดก็ไร้ความหมายหากบุคลากรไม่พร้อมใช้งาน ธุรกิจที่ปฏิรูปแล้วจะลงทุนใน “คน” เป็นสำคัญ ลักษณะเด่นที่สำคัญ ได้แก่

- ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy): พนักงานในทุกระดับมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้เครื่องมือดิจิทัล
- การทำงานร่วมกัน (Collaboration): ใช้เครื่องมือดิจิทัล (เช่น Slack Teams Asana) เพื่อทำลายกำแพงระหว่างแผนก (Silos) และส่งเสริมการทำงานร่วมกัน
- การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning): องค์กรสนับสนุนให้พนักงานเรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ตลอดเวลา

กรณีศึกษาการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัลของ KBTG ในยุคของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

จะเห็นได้ว่าการปฏิรูปเกิดขึ้นโดยตลอดตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ตัวอย่าง เช่น กล้องฟิล์มในอดีตที่ปัจจุบันถูกปฏิรูปหรือแทนที่ด้วยกล้องดิจิทัลและสมาร์ตโฟน ส่งผลให้ยักษ์ใหญ่ของอุตสาหกรรมกล้องฟิล์ม เช่น โกดักที่ปรับตัวไม่ได้ก็ล้มละลาย ในขณะที่โลกก็สามารถปรับตัวและยังคงดำรงธุรกิจอยู่ได้ด้วยการผลิตกล้องดิจิทัลคุณภาพสูงและยังขายได้ในปัจจุบัน ในยุคเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ “DNA” การปฏิรูปเพื่อความยั่งยืนของ KBTG ให้ความสำคัญกับการผสมผสานพลังของมนุษย์และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Human First x AI First) เพื่อเสริมศักยภาพซึ่งกันและกัน ทำให้มั่นใจว่าการปรับตัวที่รวดเร็วนั้นยังคงอยู่บนทิศทางที่ถูกต้อง เนื่องจากจุดเริ่มต้นของนวัตกรรมต่าง ๆ ล้วนมาจากจินตนาการของคน KBTG จึงให้ความสำคัญกับแนวคิดสหวิทยาการ (Interdisciplinary Concept) เพื่อผสมผสานความรู้และวิธีการจากหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกันในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ตัวอย่างของนวัตกรรมของ KBTG Labs เช่น โครงการ LUCA ที่ร่วมมือกับภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาปฏิวัติการศึกษาด้านการบัญชีของประเทศไทย ด้วยการสร้าง Accountant Intelligent มาเป็น ผู้ช่วยสอนนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา ลดภาระงานของอาจารย์ และลดความเหลื่อมล้ำของการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล

บทบาทของวิชาชีพบัญชีกับการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล

การปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล ไม่ใช่แค่เพียงบทบาทและหน้าที่ของฝ่าย IT เท่านั้น แต่เป็น “การทำงาน” ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “วิชาชีพบัญชี” ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเชื่อมโยงการลงทุนด้านดิจิทัลเทคโนโลยีเข้ากับผลลัพธ์ทางธุรกิจ โดยบทบาทของวิชาชีพบัญชีสามารถแบ่งได้ชัดเจนตาม 3 ระยะ ดังนี้

01 ก่อนการปฏิรูป (Before Transformation) วิชาชีพบัญชีในระยะนี้ไม่ใช่แค่ผู้ตั้งรับ แต่เป็นผู้ร่วมกำหนดทิศทางและอนุมัติการเปลี่ยนแปลง บทบาทหลักของวิชาชีพบัญชีจะเป็น “สถาปนิกและผู้ประเมิน” (The Architect & Evaluator) ตัวอย่างบทบาทสำคัญของนักบัญชีในระยะนี้ได้แก่ **ผู้วิเคราะห์กระบวนการเดิม:** ด้วยการที่นักบัญชีรู้จุดอ่อนของกระบวนการทางธุรกิจในปัจจุบันดีที่สุด เช่น การปิดบัญชีที่ล่าช้า การกระทบยอดที่ใช้พนักงานจำนวนมาก หรือการที่ข้อมูลกระจุกตัวกระจาย ดังนั้นนักบัญชีจึงสามารถช่วยธุรกิจจัดทำแผนผังกระบวนการทางธุรกิจเดิม และระบุ “ปัญหา” ที่เทคโนโลยีสามารถเข้ามาแก้ไขได้ **ผู้ประเมินโครงการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล:** นักบัญชีอยู่ในบทบาทผู้ประเมินความคุ้มค่าการลงทุนของโครงการฯ โดยทำงานร่วมกับฝ่าย IT ในการประเมินต้นทุนและผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เพียงตัวเงิน (เช่น ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น ความพึงพอใจของพนักงาน) แต่รวมถึงผลประโยชน์เชิงกลยุทธ์ (เช่น ความสามารถในการแข่งขัน) เพื่อนำเสนอขออนุมัติงบประมาณ และ**ผู้กำหนดตัวชี้วัด:** นักบัญชีจะช่วยออกแบบตัวชี้วัด เพื่อวัดความสำเร็จของโครงการฯ เช่น ลดเวลาปิดงบการเงินจาก 10 วันเหลือ 3 วัน หรือลดข้อผิดพลาดในการคีย์ข้อมูลลง 20%

02 ระหว่างการปฏิรูป (During Transformation) เป็นระยะที่ “วุ่นวาย” ที่สุด บทบาทหลักของวิชาชีพบัญชีจะเป็น “ผู้นำการเปลี่ยนแปลงและผู้บริหารความเสี่ยง” (The Change Agent & Risk Manager) เพื่อประคองให้โครงการฯ อยู่รอดและเป็นไปตามเป้าหมาย ตัวอย่างบทบาทสำคัญของนักบัญชีในระยะนี้ได้แก่ **ผู้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล:** เมื่อมีการย้ายข้อมูลจากระบบเก่าไปสู่ระบบใหม่ (เช่น คลาวด์อีอาร์พี) นักบัญชีทำหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้เพียงแหล่งเดียว คือ ทำหน้าที่ตรวจสอบและรับรองว่าข้อมูลงบการเงิน ข้อมูลลูกหนี้ ข้อมูลเจ้าหนี้ ถูกย้ายมาอย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ **ผู้บริหารความเสี่ยงยุคใหม่:** นักบัญชีต้องขยายขอบเขตการควบคุมภายในจากเดิม ด้วยการประเมินความเสี่ยงใหม่ ๆ ที่มาพร้อมกับการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล เช่น ความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ที่อาจกระทบข้อมูลการเงิน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูล (เช่น PDPA) และ**ผู้เชื่อมประสาน:** นักบัญชีจะทำหน้าที่เป็น “ล่าม” แปลภาษาระหว่างฝ่าย IT และฝ่ายธุรกิจ เพื่อสื่อสาร “ความต้องการทางธุรกิจ” (เช่น รูปแบบของรายงานที่ฝ่ายธุรกิจต้องการ) ให้ฝ่าย IT เข้าใจ และในทางกลับกัน ก็ต้องเข้าใจ “ข้อจำกัดทางเทคนิค” ของฝ่าย IT เพื่อนำมาปรับกระบวนการทำงานของฝ่ายธุรกิจ

03 หลังการปฏิรูป (After Transformation) เมื่อการปฏิรูปทางธุรกิจด้วยดิจิทัลเข้าที่ นักบัญชีจะถูกปลดปล่อยจากงานทำซ้ำที่เป็นกิจวัตรประจำ เข้าสู่บทบาทที่แท้จริงของนักบัญชีในยุคดิจิทัล บทบาทหลักของวิชาชีพบัญชีจะเปลี่ยนเป็น “พันธมิตรเชิงกลยุทธ์และนักวิเคราะห์” (The Strategic Partner & Analyst) ตัวอย่างบทบาทสำคัญของนักบัญชีในระยะนี้ได้แก่ **ผู้สร้างข้อมูลเชิงลึก:** นักบัญชีจะเปลี่ยนบทบาทจาก “นักบันทึก” เป็น “นักวิเคราะห์ข้อมูล” ที่สามารถใช้เครื่องมือใหม่ (เช่น ธุรกิจอัจฉริยะ (BI) และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเรียลไทม์ เพื่อตอบคำถามเชิงลึกว่า “ทำไม” ยอดขายจึงตกหรือ “อะไร” คือปัจจัยขับเคลื่อนกำไรที่แท้จริง ไม่ใช่แค่ “รายงาน” ว่ายอดขายคือเท่าไร **นักพยากรณ์เชิงรุก:** นักบัญชีจะเปลี่ยนจากการทำงบประมาณปีละครั้ง ไปสู่การพยากรณ์อย่างต่อเนื่อง ด้วยการใช้ธุรกิจอัจฉริยะ (BI) และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ช่วยองค์กรในการวางแผนสถานการณ์จำลองว่าหากปัจจัยสำคัญเปลี่ยนแปลงจะส่งผลกระทบต่อกระแสเงินสดอย่างไร ส่งผลให้องค์กรสามารถตัดสินใจทางธุรกิจได้เร็วขึ้น และ**ผู้พิทักษ์จริยธรรมข้อมูล:** นักบัญชีจะเป็นผู้ตรวจสอบการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) อย่างมีจริยธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการวิเคราะห์การดำเนินงาน (เช่น การอนุมัติสินเชื่อ) จะปราศจากอคติและมีความโปร่งใส

แนวทางการปฏิรูปวิชาชีพบัญชีเพื่อรองรับการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล

การปฏิรูปศักยภาพนักบัญชี ถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัลขององค์กรประสบความสำเร็จ โดยแนวทางสำคัญในการ “สร้างนักบัญชีพันธุ์ใหม่” ที่พร้อมเป็นกำลังหลักในการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล ได้แก่

01 การปฏิรูปทักษะ (Skill Transformation) เป็นส่วนที่ต้องทำอย่างเร่งด่วนที่สุด โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มทักษะหลักที่นักบัญชียุคใหม่ต้องมี คือ

ทักษะด้านข้อมูล (Data Skills)

เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics): นักบัญชีต้องสามารถวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อค้นหาความผิดปกติและข้อมูลเชิงลึก ไม่ใช่แค่การรวบรวมตัวเลข และ การแสดงข้อมูลด้วยภาพและการเล่าเรื่อง (Data Visualization & Storytelling): นักบัญชีต้องสามารถ “เล่าเรื่องจากตัวเลข” และใช้เครื่องมืออย่าง Power BI หรือ Tableau เพื่อสื่อสารให้ผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ เข้าใจได้ง่าย และนำไปสู่การตัดสินใจที่มีคุณภาพ

ทักษะด้านเทคโนโลยี (Technology Acumen)

นักบัญชีไม่จำเป็นต้องเขียนโค้ด แต่ต้อง “รู้ทัน” และ “ใช้เป็น” เช่น คลาวด์อีอาร์พี (Cloud ERP): นักบัญชีต้องเข้าใจการทำงานของระบบบัญชีบนคลาวด์ที่เป็นศูนย์กลางข้อมูลขององค์กร กระบวนการอัตโนมัติโดยหุ่นยนต์ (RPA: Robotic Process Automation): นักบัญชีต้องสามารถระบุได้ว่า กระบวนการใด ควรใช้ RPA ทำงานแทน (เช่น การกระทบยอด และการบันทึกข้อมูลจากใบแจ้งหนี้เข้าระบบ) เพื่อให้ให้นักบัญชีใช้เวลาไปกับการวิเคราะห์ที่มีคุณค่ามากกว่าแทน และ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI): นักบัญชีต้องเข้าใจหลักการเบื้องต้นเพื่อนำมาใช้ในการพยากรณ์ หรือการตรวจจับการทุจริต

ทักษะเชิงกลยุทธ์และทักษะสังคม (Strategic & Soft Skills)

เช่น ความเข้าใจธุรกิจ (Business Acumen): นักบัญชีต้องเข้าใจโมเดลธุรกิจทั้งหมด ไม่ใช่แค่ส่วนของบัญชีและการเงิน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking): นักบัญชีต้องสามารถตั้งคำถามที่ท้าทายกับข้อมูลที่ได้มา ไม่ใช่เพียงแค่รับข้อมูลมาแล้วบันทึกบัญชีและการทำงานร่วมกัน (Collaboration): นักบัญชีต้องทำงานข้ามสายงานกับผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูล ฝ่าย IT และฝ่ายปฏิบัติการได้อย่างราบรื่น

02 การปฏิรูปกรอบความคิด (Mindset Transformation) ทักษะใหม่จะไร้ความหมายหากกรอบความคิดยังคงเดิม นักบัญชีต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดดังนี้

จาก “มองย้อนหลัง” สู่ “มองไปข้างหน้า” (From Historical to Forward-Looking)

นักบัญชีต้องเปลี่ยนจากการโฟกัสที่การปิดงบ (สิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว) ไปสู่การพยากรณ์เชิงรุกและการวางแผนสถานการณ์จำลอง

จาก “ความสมบูรณ์แบบ” สู่ “ความคล่องตัว” (From Perfection to Agility)

งานบัญชีดั้งเดิมเน้นความถูกต้อง 100% แต่ในโลกดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงเร็ว นักบัญชีต้องเรียนรู้ที่จะทำงานแบบบอจิล (Agile) คือ “ล้มเร็ว ลุกเร็ว” และปรับปรุงซ้ำอย่างต่อเนื่อง

จาก “ผู้ควบคุม” สู่ “ผู้สนับสนุน” (From Gatekeeper to Enabler)

นักบัญชีต้องเปลี่ยนจากการเป็นผู้ “คุมงบ” ที่คอยบอกว่า “ทำไม่ได้” ไปเป็นพันธมิตรที่ช่วยหาวิธีว่า “จะอย่างไร” ให้โครงการฯ เกิดขึ้นได้ภายในกรอบความเสี่ยงที่เหมาะสม

03 การปฏิรูปเส้นทางการเรียนรู้ (Learning Pathway Transformation) การปฏิรูปศักยภาพวิชาชีพ บัญชีต้องอาศัยการสนับสนุนจาก 4 ส่วนหลัก คือ

01

สถาบันการศึกษา (Education Institute)

ตัวอย่างเช่น หลักสูตรบัญชีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านเนื้อหาวิชาในหลักสูตร: หลักสูตรฯ ได้ให้ความสำคัญกับดิจิทัลเทคโนโลยีมาอย่างยาวนาน โดยเพิ่มวิชาเลือกด้านดิจิทัลเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เห็นว่ามีผลกระทบต่อวิชาชีพบัญชี เช่น วิชาเทคโนโลยีการจัดการกระบวนการธุรกิจ ที่สอนการออกแบบและปรับปรุงกระบวนการธุรกิจในยุคดิจิทัลเทคโนโลยี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 วิชาบิกเดตาอะนาไลติกส์ทางการบัญชี ที่สอนกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบัญชีด้วยดิจิทัลเทคโนโลยี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 นอกจากนี้ ยังได้บูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และความยั่งยืนเข้าไปในรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรด้วย และด้านทักษะ: หลักสูตรฯ มีการส่งเสริมทักษะการประยุกต์ดิจิทัลเทคโนโลยีผ่านการเรียนรู้แบบ CBS's Mastering Based Learning ในรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรฯ เช่น วิชาการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ที่เน้นให้นิสิตได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ผ่านโครงงานประจำวิชาในการเข้าไปศึกษาและวิเคราะห์ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของกิจการจริง จากการสนับสนุนของสำนักงานบัญชีในสังกัดสมาคมสำนักงานบัญชีคุณภาพ (ACTAP) ที่เป็นรัฐช่วยประสานผู้บริหารกิจการ ในการขออนุญาตให้นิสิตเข้าสัมภาษณ์เก็บข้อมูลระบบสารสนเทศทางการบัญชีของกิจการ ตั้งแต่เอกสารเบื้องต้น กระบวนการทางธุรกิจ การควบคุมภายใน ดิจิทัลเทคโนโลยี และรายงานที่ใช้ และเรียนเชิญผู้บริหารกิจการและสำนักงานบัญชีมาร่วมเป็นกรรมการประเมินการนำเสนอรายงานผลการศึกษาและวิเคราะห์ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของนิสิต เพื่อแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์กับการพัฒนาทักษะด้านการวางระบบสารสนเทศทางการบัญชีของนิสิต นอกจากนี้ หลักสูตรฯ ยังส่งเสริมการพัฒนาทักษะของนิสิตผ่านกิจกรรมนิสิตต่าง ๆ ที่ขับเคลื่อนโดยชุมนุมวิชาชีพ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตร ปมเพาะคุณธรรมจริยธรรม และสร้างภาคีเครือข่ายกับองค์กรที่เป็นเป้าหมายการทำงานของนิสิตเมื่อจบการศึกษา

องค์กรวิชาชีพ (Professional Bodies)

02

- สถาบันนักบัญชีรับอนุญาตแห่งสหรัฐอเมริกา (AICPA) ได้ปฏิรูปการสอบ CPA ครั้งใหญ่ในโครงการ “CPA Evolution” โดยกำหนดให้ผู้สอบทุกคนต้องมีความรู้หลักด้านเทคโนโลยีและการวิเคราะห์ข้อมูล
- สมาคมนักบัญชีรับอนุญาตออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ (CA ANZ)³ ชี้ให้เห็นว่าความจำเป็นเร่งด่วนในการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอนบัญชีใหม่ และออกแบบหลักสูตรผู้สอบบัญชีรับอนุญาตใหม่ ให้สามารถตอบสนองต่อโลกธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น การบูรณาการเรื่อง Data Analytics และ ESG เข้าไปในทุกวิชา แทนที่จะแยกเป็นวิชาเลือก เพื่อทำให้นักบัญชีมีทักษะเหล่านี้ติดตัวไปตั้งแต่เริ่มต้น และเรียกร้องให้สถาบันการศึกษาเปลี่ยนการ “สร้างนักบัญชีที่เน้นเฉพาะทักษะเทคนิค” เช่น การลงบัญชี หรือความรู้ด้านภาษา ไปสู่การ “สร้างผู้นำทางธุรกิจที่มีจริยธรรมและขับเคลื่อนด้วยเป้าหมาย” มีความสามารถในการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อสร้างผลกระทบเชิงบวกและยั่งยืนต่อองค์กรและสังคม

³“Reimagining the Future: Transformation Education for Purpose and Impact” โดย Mr.Simon Haan และ Mr.Sam Wilson กรรมการบริหาร สภาวิชาชีพบัญชีออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ (Chartered Accountants Australia and New Zealand (CA ANZ)) เป็นหัวข้อหนึ่งในการประชุม วิชาการ 2025 AFAANZ Conference วันที่ 6-8 กรกฎาคม 2568 ณ เมืองบริสเบน ประเทศออสเตรเลีย โดยหนึ่งในผู้เขียนได้รับชมมาจากฝ่ายวิชาการคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าร่วมประชุมดังกล่าว

- o **สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (TFAC)** เริ่มปรับตัวอย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่ คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการวางระบบบัญชี วาระปี 2563-2566 ได้จัดทำแผนแม่บทมีอาชีพการวางระบบบัญชีขึ้นมา เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปศักยภาพของวิชาชีพบัญชีในด้านการวางระบบบัญชียุคดิจิทัล อย่างเป็นระบบ ซึ่งคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการวางระบบบัญชี ในชุดปัจจุบัน ได้ออกหลักสูตรตามแผนแม่บทดังกล่าว คือ “ประกาศนียบัตรนักวางระบบบัญชี” นอกจากนี้ คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี วาระปี 2563-2566 ถึงชุดปัจจุบัน ได้ออกหลักสูตรเพื่อยกระดับความสามารถของนักบัญชีให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล เช่น “วุฒิบัตรนักบัญชียุคดิจิทัล”

03

องค์กร (The Organization)

กิจการการลงทุนพัฒนาความรู้และทักษะใหม่ ๆ ให้กับพนักงานอย่างจริงจัง โดยอาจจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะทาง เช่น “ศูนย์ความเป็นเลิศ (CoE) ด้านการวิเคราะห์ทางการเงิน” และกิจการควรถูกกำหนดเส้นทางอาชีพใหม่ ๆ ให้นักบัญชีสามารถเติบโตไปเป็น นักวิเคราะห์ข้อมูล หรือหุ้นส่วนทางธุรกิจด้านการเงินได้

ตัวนักบัญชีเอง (The Individual)

04

นักบัญชีต้องมี “กรอบความคิดแบบเติบโต” และพร้อม “เรียนรู้ตลอดชีวิต” มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เครื่องมือใหม่ ๆ ด้วยตนเอง

บทสรุป

จากโลกของอนิจจังที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ องค์กรที่จะอยู่รอดและเติบโตอย่างยั่งยืนได้ จำเป็นต้องปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัล เพื่อให้ยังคงความสามารถในการปรับตัวรับมือวิกฤตและการแข่งขันที่รวดเร็วได้ และเพื่อยังคงให้วิชาชีพบัญชีมีคุณค่ากับองค์กรผ่านบทบาทใหม่ในการช่วยองค์กรปฏิรูป จึงจำเป็นต้องปฏิรูปวิชาชีพบัญชี ด้วยเหตุนี้ นักบัญชีในยุคเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์จึงต้องตระหนักและเร่งพัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สถาบันการศึกษาและองค์กรวิชาชีพจำเป็นต้องปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อบ่มเพาะความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็นของวิชาชีพบัญชี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าวิชาชีพบัญชียังคงความสามารถในการสร้างคุณค่าให้กับองค์กร ปรับตัวรับมือวิกฤตและการแข่งขันที่รวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ สามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลก

บรรณานุกรม

คณะกรรมการพัฒนาแผนแม่บทการเรียนรู้ด้านการวางระบบบัญชี ภายใต้คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการวางระบบบัญชี (วาระปี 2563-2566) สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2566). “โครงสร้างหลักสูตรมีอาชีวการวางระบบบัญชี (Open Curriculum Framework)” ส่วนหนึ่งของแผนแม่บทการเรียนรู้ด้านการวางระบบบัญชี. เข้าถึงได้จาก: https://tools.tfac.or.th/e-downloads/guest/index.php?id=309&fbclid=IwAR0W71d62u6-ag-ID_zmcMpuqOltFS7ftyzH1R9TxGC2SgaVP2TK5mj-SU. ค้นวันที่ 18 พฤศจิกายน 2568.

มนต์ชัย เลิศสุทธิวงศ์, กมลเมตต์ กฤตยาเกียรติ และศรัณย์ ชูเกียรติ. (2568). “บริบทการศึกษาการบัญชีแห่งอนาคต II: Transformation: ด้านการปฏิรูป” โครงการก้าวไปด้วยกันกับการบัญชี ครั้งที่ 20 ประจำปี 2568 จัดโดยภาควิชาการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เข้าถึงได้จาก: [Video]. Facebook. <https://www.facebook.com/share/v/17eYKZc8xZ/>. วันที่ 7 พฤศจิกายน 2568.

เยาวลักษณ์ ขาดิษฐ์ชาชัย และศรัณย์ ชูเกียรติ. (2565). “มีอาชีวการวางระบบบัญชีกับการสร้างความยั่งยืนของ ASEAN CPA และผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีไทย”, จดหมายข่าวสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, หน้า 8-12, ตุลาคม-ธันวาคม 2565.

Haan, Mr.Simon and Wilson, Mr.Sam. (2025). “Reimagining the Future: Transformation Education for Purpose and Impact” AFAANZ Conference 2025 Date 6-8 July 2025. Venue: Hotel Sofitel, Brisbane, Australia.

Westerman, G., Bonnet, D., & McAfee, A. (2014). “Leading Digital: Turning Technology into Business Transformation”. Harvard Business Review Press.

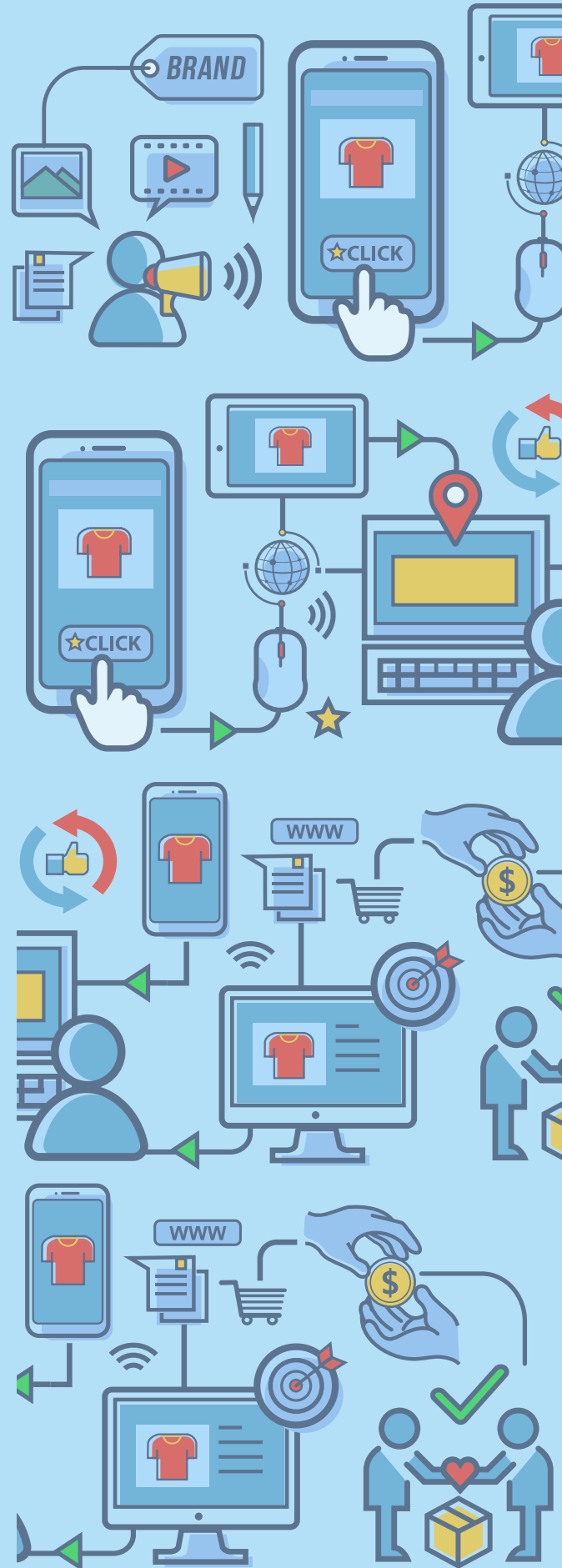
ACCA (Association of Chartered Certified Accountants). (2016). “Professional accountants-the future: Drivers of change and future skills”. Available: <https://www.accaglobal.com/content/dam/members-beta/docs/ea-patf-drivers-of-change-and-future-skills.pdf>. November 18, 2025.

ACCA (Association of Chartered Certified Accountants). (2019). “Future ready: accountancy careers in the 2020s”. Available: https://www.accaglobal.com/content/dam/ACCA_Global/professional-insights/FutureReady2020s/JamieLyon.FutureCareersAccountancy2020s.fullreport.pdf. November 18, 2025.

AICPA & CIMA. (2024). “CPA Evolution Initiative”. Available: <https://evolutionofcpa.org>. November 18, 2025.

McKinsey & Company. (2023). “The data-driven enterprise of 2025”. Available: <https://www.mckinsey.com/capabilities/quantumblack/our-insights/the-data-driven-enterprise-of-2025>, November 18, 2025.

Tegner, Kim Hendil. (2025). “CFO leadership can double the success rate of digital transformation”. Available: <https://www.deloitte.com/dk/en/services/consulting/perspectives/cfo-leadership-can-double-the-success-rate-of-digital-projects.html>. November 18, 2025.

โดย ดร.จิรารัช พิพัฒน์นราภรณ์

คณะทำงานจัดทำและเผยแพร่หนังสือ COSO Fraud Risk Management
สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

Beyond the Numbers

ยกระดับวิชาชีพบัญชีไทยด้วย ESG และ Sustainability Reporting

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ระบบนิเวศของข้อมูลทางการเงินทั่วโลก ได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ครั้งใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ามาของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environmental, Social, and Governance: ESG) ความคาดหวังนี้ได้เปลี่ยนจากการมุ่งเน้นเพียงแค่ผลกำไรระยะสั้น ไปสู่การประเมินความสามารถขององค์กรในการสร้างมูลค่าที่ยืดหยุ่นและยั่งยืนในระยะยาว การรายงานความยั่งยืนจึงไม่ได้เป็นเพียงกิจกรรมเพื่อการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อีกต่อไป แต่เป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ในการสื่อสารว่ากิจการสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญได้อย่างไร หนึ่งในความเสี่ยงที่ไม่อาจละเลยได้คือ ความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศ (Climate Risk) ซึ่งรวมถึงความเสี่ยงทางกายภาพ (Physical Risks) และความเสี่ยงจากการเปลี่ยนผ่าน (Transition Risks) การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนที่เข้มแข็ง จึงกลายเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารความเสี่ยงเหล่านี้

และเป็นรากฐานในการระบุโอกาสใหม่ๆ เช่น การลงทุนในพลังงานสะอาด หรือประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร ดังนั้น เป้าหมายของการรายงานความยั่งยืนที่มีคุณภาพสูง คือ การหลอมรวมข้อมูลทางการเงินและข้อมูลความยั่งยืน เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ การเปิดเผยข้อมูลที่ครอบคลุม ถูกต้อง และทันเวลา ซึ่งสามารถนำไปสู่การลดต้นทุน การระดมทุน และการเพิ่มมูลค่าของกิจการในตลาดทุน สภาวิชาชีพบัญชีฯ จึงประกาศ “TFAC’s 2026 New Year Resolution: Empowering the Accounting Profession” เพื่อสะท้อนวิสัยทัศน์และความตั้งใจที่จะยกระดับศักยภาพของนักบัญชีไทยให้พร้อมรับมาตรฐานใหม่ บทบาทใหม่ และความคาดหวังใหม่ของสังคมและตลาดทุนโลก พร้อมทั้งผลักดันให้วิชาชีพบัญชีไทยเป็นพลังสำคัญในการสร้างระบบนิเวศข้อมูลความยั่งยืนที่โปร่งใส นำเชื่อถือ และเทียบเท่าสากล

01

บทบาทของวิชาชีพบัญชี: ผู้นำการจัดทำและให้ความเชื่อมั่นรายงานความยั่งยืน

ทักษะพื้นฐานของนักบัญชี: สะพานเชื่อมระหว่างข้อมูลการเงินและความยั่งยืน

วิชาชีพบัญชีมีทักษะและกรอบความคิดที่เป็นแกนหลักของความน่าเชื่อถือ ซึ่งทำให้เป็นวิชาชีพที่เหมาะสมที่สุดในการก้าวเป็นผู้นำในการรายงานความยั่งยืน ความเชี่ยวชาญของนักบัญชีในการวัดผล การพัฒนาระบบควบคุมภายใน การจัดการข้อมูลที่ซับซ้อน และการให้ความเชื่อมั่น คือองค์ประกอบสำคัญในการทำให้ข้อมูล ESG มีความน่าเชื่อถือในระดับที่นักลงทุนต้องการ บทบาทของนักบัญชีในการสร้างข้อมูลความยั่งยืนที่เชื่อถือได้นั้น ครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ซึ่งรวมถึงการออกแบบกระบวนการและระบบควบคุมเพื่อผลิตข้อมูล ESG การประสานงานกับหน่วยงานข้ามสายงาน เช่น ฝ่ายวิศวกรรมหรือฝ่ายปฏิบัติการ เพื่อรวบรวมและวัดผลข้อมูลที่ไม่ใช่การเงิน เช่น ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (GHG Emissions) เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้มักต้องการการประมาณการและการทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญภายนอก

ความท้าทายและการพัฒนาชุดทักษะใหม่ (New Skillset)

การเปลี่ยนผ่านสู่การรายงานความยั่งยืนนำมาซึ่งความท้าทายที่สำคัญสำหรับบุคลากรทางการเงินและบัญชี ข้อมูล ESG มักถูกดึงมาจากหลายแหล่งทั่วทั้งธุรกิจ และบ่อยครั้งเป็นข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง การสร้างความถูกต้อง และความสม่ำเสมอของข้อมูลจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน ดังนั้น นักบัญชีแห่งอนาคตจึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาชุดทักษะใหม่เหล่านี้

01

ความรู้เชิงลึกด้านมาตรฐานสากล: ต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในกรอบมาตรฐานที่หลากหลาย เช่น IFRS Sustainability Disclosure Standards (IFRS S1, S2), SASB, TCFD และ GRI

02

ความเชี่ยวชาญด้านการประเมินความเสี่ยง: ต้องมีความสามารถในการประเมินความมีสาระสำคัญ ซึ่งเป็นกระบวนการระบุความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนขององค์กร รวมถึงการประเมินความเสี่ยงและโอกาสด้านสภาพภูมิอากาศตามที่กำหนดในมาตรฐาน IFRS S2

03

ทักษะเทคโนโลยีและการวิเคราะห์ข้อมูล: การเข้าใจเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI Literacy) และทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่เป็นสิ่งจำเป็นในการจัดการข้อมูล ESG ที่ซับซ้อน

04

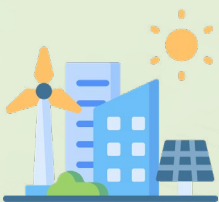

นอกจากนี้ เนื่องจากมาตรฐานใหม่ เช่น IFRS S2 กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเชิงอนาคต เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์ และการวางแผนความยืดหยุ่นต่อสภาพภูมิอากาศ บทบาทของนักบัญชีจึงต้องเปลี่ยน จากการรายงานอดีตไปสู่การเป็นที่ปรึกษาในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์เกี่ยวกับการจัดสรรเงินทุนและการพยากรณ์ความเสี่ยงด้านความยั่งยืน การก้าวสู่บทบาทนี้เป็นการยกระดับวิชาชีพสู่การเป็นผู้ช่วยสร้างมูลค่าแทนที่จะเป็นเพียงผู้บันทึกรายการ

บทบาทในการให้ความเชื่อมั่น (Assurance) และการยกระดับวิชาชีพ

การให้ความเชื่อมั่นเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างความไว้วางใจในข้อมูลความยั่งยืน บริษัทบัญชีชั้นนำได้ขยายขีดความสามารถในการให้บริการตรวจสอบข้อมูล ESG ทั้งในระดับจำกัด และระดับสมเหตุสมผลด้วยความเชี่ยวชาญด้านระบบควบคุมภายในและการจัดการข้อมูลที่ต้องพึ่งพาวิธีการที่เหมาะสม นักบัญชีจึงเป็นที่ไว้วางใจในฐานะผู้กำกับดูแลข้อมูล การที่วิชาชีพสามารถให้ความเชื่อมั่นในข้อมูล ESG ได้นี้ เป็นการยกระดับวิชาชีพไปสู่การเป็นผู้กำกับดูแลความถูกต้องของข้อมูล (Information Governance) ขององค์กร ซึ่งมีความสำคัญทัดเทียมกับการรับรองงบการเงิน การเปลี่ยนแปลงนี้ช่วยเสริมคุณค่าของวิชาชีพให้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนความยั่งยืนขององค์กร

02

มาตรฐานและการนำไปปฏิบัติในบริบทของประเทศไทย: เตรียมความพร้อมเชิงเทคนิค

การดำเนินการตาม Roadmap ของ ก.ล.ต. และความท้าทายเชิงโครงสร้าง

ประเทศไทยได้แสดงความมุ่งมั่นในการฝังความยั่งยืนเข้ากับการเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านนโยบายและกรอบการทำงานต่าง ๆ โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ดำเนินการปรึกษาหารือสาธารณะเกี่ยวกับหลักการของแผนงานการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนตามมาตรฐาน ISSB ข้อเสนอดังกล่าวได้กำหนดแผนการบังคับใช้แบบเป็นขั้นตอนเพื่อให้ตลาดทุนมีความพร้อมอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยกำหนดให้บริษัทในกลุ่ม SET50 เป็นกลุ่มแรกที่ต้องเริ่มเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

กลุ่มบริษัทเป้าหมาย	รอบปีบัญชีที่ต้องเปิดเผยข้อมูลครั้งแรก	วันที่มีผลบังคับใช้โดยประมาณ
บริษัทใน SET50 Index	ปี 2569	ปี 2570
บริษัทใน SET100 Index	ปี 2570	ปี 2571
บริษัทจดทะเบียนอื่น ๆ ใน SET (รวม IPO)	ปี 2572	ปี 2573
บริษัทจดทะเบียนใน MAI และกองทุนรวมที่เกี่ยวข้อง	ปี 2573	ปี 2574

การเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ: การควบคุมภายในเพื่อรายงานความยั่งยืน (ICSR)

การที่หน่วยงานกำกับดูแลต้องการการให้ความเชื่อมั่นสำหรับข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทำให้การเตรียมพร้อมด้านการควบคุมภายในเป็นเรื่องเร่งด่วน สภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้ตอบสนองเชิงรุกโดยการสนับสนุนการจัดทำรายงานที่มีคุณภาพสูงผ่านการเปิดตัวหนังสือ “Achieving Effective Internal Control over Sustainability Reporting (ICSR) – ฉบับแปลภาษาไทย” [คู่มือ ICSR ฉบับภาษาไทยนี้เปิดให้ดาวน์โหลดฟรี](#) โดยมีเป้าหมายในการยกระดับการควบคุมภายในขององค์กรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลของ COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความโปร่งใสในข้อมูลความยั่งยืนก่อนการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชี การผลักดัน ICSR นี้เป็นการสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งที่สุดในระดับ Data Governance เพื่อให้วิชาชีพสามารถคว้าโอกาสในตลาด Assurance ที่กำลังจะเกิดขึ้นได้ทันทีที่การบังคับใช้เริ่มต้น

03

บทบาทของสภาวิชาชีพบัญชี ในการเสริมพลังวิชาชีพบัญชี (Empowerment by FAP)

การพัฒนาความรู้และทักษะเชิงลึก: หลักสูตรอบรมเฉพาะทาง

สภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้ดำเนินการจัดอบรมสัมมนาอย่างต่อเนื่อง (CPD) เพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากร เช่น หลักสูตร ESG Risks Management และหลักสูตร ESG in Accounting หลักสูตรเหล่านี้มุ่งเน้นการให้ความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับผลกระทบของ ESG ต่อการเงินและการเปิดเผยข้อมูล รวมถึงการทำความเข้าใจตัวชี้วัดความยั่งยืน (ESG Metrics) ตามกลุ่มอุตสาหกรรม นอกจากนี้การดำเนินการตามแผน Roadmap ของ ก.ล.ต. ทำให้สภาวิชาชีพบัญชีฯ มีทิศทางที่ชัดเจนในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม การอบรมในช่วงแรกจึงเน้นการทำความเข้าใจ IFRS S2 วิธีการวัด Scope 1/2 GHG และการบูรณาการความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศเข้ากับการตัดสินใจทางการเงิน

ขององค์กรอย่างเร่งด่วน การให้การศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น การแปลและเผยแพร่มาตรฐานฉบับร่างที่เกี่ยวข้องกับ IFRS S1 ถือเป็นความพยายามหลักในการเตรียมความพร้อมทางเทคนิค การผลักดันชุดทักษะแห่งอนาคต สภาฯ ต้องเน้นการอบรมที่ผสมผสานระหว่างทักษะทางเทคนิค (Hard Skills) กับทักษะเชิงกลยุทธ์ (Soft Skills) ที่จำเป็นสำหรับปี 2026 เช่น การเล่าเรื่องด้วยข้อมูล การเป็นที่ปรึกษาเชิงกลยุทธ์ และการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง

มิติการทำงาน	นักบัญชีดั้งเดิม (Traditional Role)	นักบัญชีแห่งอนาคต 2026 (Future Role: ESG Leader)
ขอบเขตการรายงาน	เน้นตัวเลขทางการเงิน (GAAP/IFRS)	ขยายสู่ ESG Metrics (ISSB, SASB, GRI) และข้อมูลสภาพภูมิอากาศ
ความเชี่ยวชาญหลัก	การบันทึกรายการและการปฏิบัติตามกฎหมาย	การจัดการข้อมูลที่ไม่เป็นโครงสร้าง การประเมินความเสี่ยงด้านความยั่งยืน และการวัด Scope 1/2/3 GHG
เครื่องมือหลัก	Spreadsheet และ ERP System	AI-Powered ESG Platforms, Data Analytics, Generative AI
บทบาทหลัก	ผู้ตรวจสอบความถูกต้องเชิงตัวเลข (Compliance Focus)	ที่ปรึกษาเชิงกลยุทธ์ ผู้กำกับดูแลข้อมูล และผู้ให้ความเชื่อมั่น

04

วิสัยทัศน์ 2026 และความคาดหวังต่อการยกระดับคุณค่าวิชาชีพบัญชี

อนาคตของการตรวจสอบความยั่งยืน: AI และ Automation ในการให้ความเชื่อมั่น

ปี 2026 จะเป็นช่วงเวลาที่การผนวกเทคโนโลยีเข้ากับกลยุทธ์ความยั่งยืนจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และระบบอัตโนมัติ ซึ่ง AI ถูกคาดการณ์ว่าจะกลายเป็นรากฐานของ ESG Assurance เนื่องจากสามารถประมวลผลข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้างจำนวนมาก ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลกับมาตรฐานที่กำหนด และเฝ้าระวังความเสี่ยงด้าน ESG ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ นอกจากนี้ Generative AI ยังมีบทบาทในการช่วยเพิ่มคุณภาพของข้อมูลและเร่งกระบวนการรายงาน ESG สำหรับนักบัญชี บทบาทจะเปลี่ยนจากการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยตนเอง ไปสู่การเป็นผู้ใช้ AI และผู้ตีความผลลัพธ์เชิงกลยุทธ์ในโลกที่ขับเคลื่อนด้วย AI สิ่งที่สำคัญที่สุดคือนักบัญชีต้องใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและชาญฉลาด เพื่อให้สามารถก้าวข้ามเพียงแค่การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ไปสู่ความเป็นผู้นำด้านความยั่งยืนที่แท้จริง

การยกระดับวิชาชีพสู่เวทีสากล: การเป็นผู้นำด้านธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance)

การที่ประเทศไทยเริ่มการบังคับใช้มาตรฐาน IFRS S1/S2 (เริ่มรอบปีบัญชี 2026) ทำให้วิชาชีพบัญชีไทยก้าวสู่มาตรฐานการรายงานระดับสากลอย่างเต็มตัว การเน้นย้ำความน่าเชื่อถือผ่านการพัฒนา ICSR และการให้ความเชื่อมั่นในข้อมูล GHG Emissions จะช่วยยกระดับภาพลักษณ์ของตลาดทุนไทยในสายตานักลงทุนต่างชาติ วิชาชีพบัญชีไม่ได้เพียงทำหน้าที่รายงานเท่านั้น แต่กำลังก้าวขึ้นเป็นผู้กำกับดูแลความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลความยั่งยืน การที่นักบัญชีสามารถเชื่อมโยงข้อมูล ESG กับการตัดสินใจทางการเงิน จะช่วยให้องค์กรไทยสร้างความยืดหยุ่นและสร้างนวัตกรรมได้อย่างยั่งยืน บทบาทใหม่นี้จะทำให้กับบัญชีเป็นที่ปรึกษาเชิงกลยุทธ์ที่ขาดไม่ได้ในการสร้างมูลค่าให้กับธุรกิจในศตวรรษที่ 21

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณนิภา รอดวรรณ:
กรรมการ ในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการวางระบบบัญชี
สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การบัญชีทางการเงินเพื่อความยั่งยืน เกี่ยวกับคาร์บอนเครดิต

Financial Accounting for Sustainability about Carbon Credit

บทนำ

คาร์บอนเครดิต หมายถึง สิทธิที่เกิดจากการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หรือคาร์บอนไดออกไซด์ออกสู่สิ่งแวดล้อม (ปกติการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอื่น ๆ จะเทียบกับสัดส่วนการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์) รวมถึง การเก็บกัก หรือ การดูดกลับด้วย จากกิจกรรมหรือโครงการ ซึ่งสิทธิดังกล่าวจะต้องมีการรับรองโดยหน่วยรับรอง ตามระเบียบหรือวิธีการของทางราชการที่เป็นที่ยอมรับหรือเทียบได้กับระดับสากล โดยประเทศไทยก็มีหน่วยงานชื่อว่า องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.) เป็นองค์การ

มหาชน ภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยวิเคราะห์ กลั่นกรอง และรับรองโครงการการรายงานความยั่งยืน เป็นแนวทางการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนที่สอดคล้องกับ One Report และมาตรฐานสากล เช่น GRI Standards, SDGs เป็นต้น รวมถึงตรงตามความต้องการใช้ข้อมูล ESG ของผู้ลงทุน ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจทางธุรกิจ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้จัดทำ “คู่มือการรายงานความยั่งยืนสำหรับบริษัทจดทะเบียน” และ “เอกสารแนะนำตัวชี้วัดด้านความยั่งยืน (ESG Metrics) ตามกลุ่มอุตสาหกรรม”

ความหมาย การวัดค่าและวงจรรองคาร์บอนเครดิต

ความหมาย¹ หมายถึง สิทธิที่เกิดจากการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกหรือคาร์บอนไดออกไซด์ออกสู่สิ่งแวดล้อม (ปกติการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอื่น ๆ จะเทียบกับสัดส่วนการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์) รวมถึง *การเก็บกัก* หรือ *การดูดกลับด้วย* จากกิจกรรมหรือโครงการ ซึ่งสิทธิดังกล่าวจะต้องมีการรับรอง โดยหน่วยรับรอง ตามระเบียบหรือวิธีการของทางราชการที่เป็นที่ยอมรับหรือเทียบได้กับระดับสากล โดยประเทศไทยก็มีหน่วยงานชื่อว่า องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.) เป็นองค์การมหาชน ภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยวิเคราะห์ กลั่นกรอง และรับรองโครงการ

การวัดค่า มีหน่วยวัดเป็น ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tCO₂e) หรือ กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (kgCO₂e) หน่วยวัดมีหน่วยเป็นตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tCO₂e) หรือ กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (kgCO₂e) มีโปรแกรมช่วยคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น โปรแกรมที่เปิดให้ใช้ฟรีและทดลองใช้ได้ที่ The Circular Material Hub - CMH² ซึ่งเป็นองค์กรที่ประกอบด้วย

มีการเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลของเสียและผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมต่าง ๆ กับภาคธุรกิจที่ต้องการนำของเสียไปใช้พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ มีการเชื่อมโยงกับแพลตฟอร์มฐานข้อมูลของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

วงจรรคาร์บอนเครดิต คือ กระบวนการสร้าง ตรวจสอบ ขาย และยกเลิกเครดิตที่เกิดจากการลดหรือกักเก็บก๊าซเรือนกระจก (GHGs) โดยเริ่มต้นจากการวัดการปล่อยคาร์บอน (Carbon Footprint) การพัฒนาโครงการลดคาร์บอน (เช่น ปลูกป่า พลังงานสะอาด) การขอรับรองจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้ (เช่น อบก.) การซื้อขายในตลาดคาร์บอน (โดยองค์กรที่ต้องการชดเชยการปล่อย) และสิ้นสุดที่การ “ยกเลิก” (Retire) เครดิตนั้น ๆ เพื่อนำไปใช้ในการอ้างสิทธิ์และบรรลุเป้าหมายความยั่งยืนขององค์กร

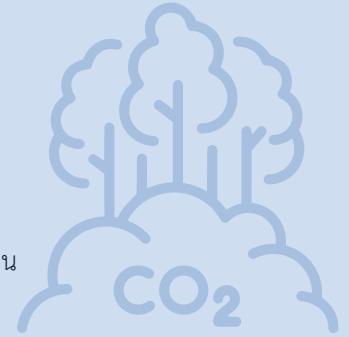
ขั้นตอนหลักของวงจรรคาร์บอนเครดิต

1

การประเมินและวางแผน (Assessment & Planning)

- องค์กรประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของตนเอง (Carbon Footprint)
- วางแผนลดการปล่อย และ/หรือพัฒนาโครงการเพื่อลดการปล่อยหรือกักเก็บคาร์บอน (เช่น โครงการพลังงานหมุนเวียน ปลูกป่า)

2

การพัฒนาโครงการและรับรอง (Project Development & Validation)

- พัฒนากิจกรรมตามมาตรฐานที่กำหนด (เช่น วิธีการลดก๊าซเรือนกระจก)
- ยื่นขอขึ้นทะเบียนและรับรองจากหน่วยงานผู้มีอำนาจ เช่น อบก. (องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก) เพื่อให้ได้เครดิตที่ถูกต้อง

3

การออกเครดิต (Issuance)

- หน่วยงานรับรองออกคาร์บอนเครดิตให้ในหน่วย 1 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tCO₂e)

4

การซื้อขาย (Trading)

- ผู้พัฒนาโครงการนำเครดิตไปขายในตลาดคาร์บอน (ตลาดภาคบังคับหรือภาคสมัครใจ)
- องค์กรที่ต้องการชดเชยส่วนที่ปล่อยเกินกว่าเป้าหมายหรือต้องการบรรลุเป้าหมายความยั่งยืนจะมาซื้อเครดิตเหล่านี้

5

การยกเลิก (Retirement)

- เมื่อผู้ซื้อใช้เครดิตเพื่อชดเชยการปล่อยของตนเองจะต้องดำเนินการ “ยกเลิก” เครดิตนั้น ๆ เพื่อไม่ให้มีการนำไปใช้ซ้ำ และยืนยันว่าการชดเชยนั้นเกิดขึ้นจริง

การรายงานและมาตรฐาน การรายงานมี 2 ประเภท คือ 1 การรายงานความยั่งยืน และ 2 การรายงานทางการเงิน

1 การรายงานความยั่งยืน

เป็นการรายงานตามมาตรฐานต่าง ๆ เช่น มาตรฐานการรายงานความยั่งยืน Global Reporting Initiative (GRI) เป็นองค์การอิสระระหว่างประเทศที่ก่อตั้งขึ้นในปี 1997 โดยสำนักงานโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) และเครือข่าย CERES, GRI มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์

Universal Standards	Sector Standards	Topic Standards
GRI 1 Foundation 2021 พื้นฐาน	GRI 11 Oil and Gas Sector 2021 ภาคอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซ	GRI 101 Biodiversity 2024 - English GRI 102 Climate Change 2025 GRI 103 Energy 2025
GRI		GRI 201 Economic Performance 2016 GRI 202 Market Presence 2016 GRI 203 Indirect Economic Impacts 2016 GRI 204 Procurement Practices 2016
STANDARD	GRI 12 Coal Sector 2022 ภาคถ่านหิน	GRI 205 Anti-corruption 2016 GRI 206 Anti-competitive Behavior 2016 GRI 207 Tax 2019
GRI 2 General Disclosures 2021 การเปิดเผยข้อมูลทั่วไป		GRI 301 Materials 2016 GRI 302 Energy 2016 GRI 303 Water and Effluents 2018 GRI 304 Biodiversity 2016 GRI 305 Emissions 2016 GRI 306 Effluents and Waste 2016 GRI 306 Waste 2020 GRI 308 Supplier Environmental Assessment 2016
	GRI 13 Agriculture Aquaculture and Fishing Sectors 2022 ภาคส่วนเกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการประมง	GRI 401 Employment 2016 GRI 402 Labor/Management Relations 2016 GRI 403 Occupational Health and Safety 2018 GRI 404 Training and Education 2016 GRI 405 Diversity and Equal Opportunity 2016 GRI 406 Non-discrimination 2016 GRI 407 Freedom of Association and Collective Bargaining 2016 GRI 408 Child Labor 2016 GRI 409 Forced or Compulsory Labor 2016 GRI 410 Security Practices 2016 GRI 411 Rights of Indigenous Peoples 2016 GRI 413 Local Communities 2016 GRI 414 Supplier Social Assessment 2016 GRI 415 Public Policy 2016
GRI 3 Material Topics 2021 ประเด็นสำคัญ	GRI 14 Mining Sector 2024 - English ภาคเหมืองแร่	

มาตรฐานการรายงานความ
ยั่งยืน

GRI มีบทบาทสำคัญต่อภาครัฐกิจและสังคมในหลายด้าน ได้แก่

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

สร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือ: มาตรฐาน GRI ช่วยให้องค์กรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบทางธุรกิจต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างโปร่งใส สร้างความไว้วางใจกับผู้มีส่วนได้เสีย

ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน: GRI สนับสนุนให้องค์กรมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคลากร นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การเปลี่ยนรูปแบบการใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นพลังงานทดแทน

เชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs): GRI ช่วยให้กิจการสามารถรายงานผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับ SDGs ขององค์การสหประชาชาติ

ส่งเสริมการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์: การรายงานตามมาตรฐาน GRI ช่วยให้องค์กรเห็นช่องว่างระหว่างการดำเนินธุรกิจกับความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย นำไปสู่การพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กร

สนับสนุนการลงทุนอย่างยั่งยืน: รายงานตามมาตรฐาน GRI เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญสำหรับนักลงทุนในการประเมินความเสี่ยงและโอกาสในการลงทุนที่ยั่งยืน

GRI ที่เกี่ยวข้องกับคาร์บอนเครดิต คือ GRI 102 Climate Change 2025 เป็นมาตรฐานที่เพิ่มขึ้นในปี 2025 และจะมีผลบังคับใช้ในการเปิดเผยข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2028 เป็นต้นไป รูปที่ 2 แสดงเนื้อหา ดังนี้

รูปที่ 2 GRI 102 Climate Change 2025

1. Topic management disclosures

Disclosure 102-1 Transition plan for climate change mitigation

Disclosure 102-2 Climate change adaptation plan

2. Topic disclosures

Disclosure 102-3 Just transition

Disclosure 102-7 Scope 3 GHG emissions

Disclosure 102-4 GHG emissions reduction targets and progress

Disclosure 102-8 GHG emissions intensity

Disclosure 102-5 Scope 1 GHG emissions

Disclosure 102-9 GHG removals in the value chain

Disclosure 102-6 Scope 2 GHG emissions

Disclosure 102-10 Carbon credits

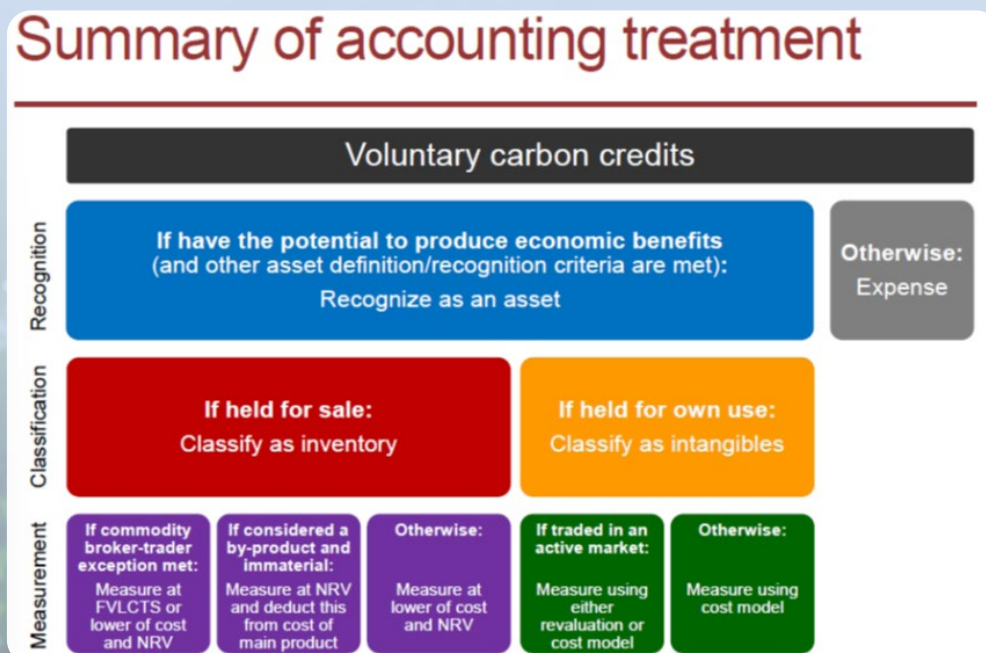
Disclosure 102-10 Carbon credit รายงานจำนวนคาร์บอนเครดิตทั้งหมดที่ถูกยกเลิกเป็นเมตริกตันเทียบเท่า CO₂ และรายละเอียดของยอดรวมนี้ตามโครงการกำจัดหรือลด

2 การรายงานทางการเงิน

การบัญชีคาร์บอนเครดิตที่วัดเป็นต้นทุน (Monetary Carbon Credit Accounting)

ปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) หรือหลักการบัญชีที่ยอมรับโดยทั่วไปของสหรัฐอเมริกา (USGAAP) หรือการตีความมาตรฐานเหล่านั้นที่เกี่ยวข้องกับคาร์บอนเครดิต อย่างไรก็ตามมีการวิจัยและนำเสนอแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีซึ่งจัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีแคนาดา (Accounting Standard Board-AcSB)⁴ เมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2024 ตามรูปที่ 3 ผลสรุป ดังนี้

รูปที่ 3 ผลสรุป

2.1 การบัญชีคาร์บอนเครดิตสำหรับกิจการตามความสมัครใจเพื่อบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมาย เป็นข้อผูกมัด จากความตกลงปารีส เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ที่มีเป้าหมายหลักในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส และพยายามจำกัดไม่ให้เกิน 1.5 องศาเซลเซียส เมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรมทำให้ผู้ประกอบการหลายประเทศในปัจจุบันตั้งเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกซึ่งเป็นสาเหตุในการทำให้โลกร้อน 222 ดังนั้น คาร์บอนเครดิตมีบทบาท ในเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2050 จึงเกิดขึ้นในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย

2.2 การบัญชีคาร์บอนเครดิตสำหรับกิจการผลิตคาร์บอนเครดิตเพื่อขาย⁶

ประเภทโครงการที่สามารถผลิตคาร์บอนเครดิตได้

1

พลังงานหมุนเวียน:
โครงการผลิตไฟฟ้า
จากพลังงานแสงอาทิตย์
ลม และชีวมวล

2

ป่าไม้และการใช้ที่ดิน:
โครงการปลูกป่า ปลูกต้นไม้
เพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อดูดซับ
ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

3

โรงงาน:
โครงการที่ปรับปรุง
กระบวนการผลิตให้ลด
การปล่อยก๊าซเรือนกระจก

4

ประสิทธิภาพพลังงาน:
โครงการที่ช่วยลดการใช้
พลังงานในอาคารหรือ
อุตสาหกรรม

5

การจัดการของเสีย:
โครงการที่ลดก๊าซมีเทน
จากขยะหรือน้ำเสีย

6

การขนส่ง:
โครงการที่ส่งเสริมการใช้
พลังงานสะอาด หรือลด
การปล่อยก๊าซ
จากยานพาหนะ

7

การกักเก็บคาร์บอน:
โครงการที่สร้าง
ระบบกักเก็บก๊าซ
คาร์บอนไดออกไซด์

ขั้นตอนการผลิตและรับรองคาร์บอนเครดิต

1

ดำเนินโครงการ:
องค์กรหรือบุคคล
ดำเนินกิจกรรมที่
สามารถลดหรือดูดซับ
ก๊าซเรือนกระจกได้

2

ขึ้นทะเบียนโครงการ:
ยื่นขอขึ้นทะเบียน
โครงการกับ อบก.
ภายใต้โครงการ
T-VER

3

**การตรวจวัด
และทวนสอบ:**
มีการตรวจวัดปริมาณ
ก๊าซเรือนกระจกที่ลด
ได้ตามหลักเกณฑ์

4

การออกเครดิต:
เมื่อผ่านการรับรอง
จะมีการออกคาร์บอน
เครดิต (หน่วย) ให้กับ
โครงการ

5

การซื้อขาย:
สามารถนำคาร์บอน
เครดิตไปซื้อขายใน
ตลาดคาร์บอนได้

ไม่ว่าจะเป็นกิจการต้องการรายงานเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือเป็นผู้ผลิตคาร์บอนเครดิตเพื่อขาย รายงานข้อมูลทางการเงิน (Monetary items) โดยมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่

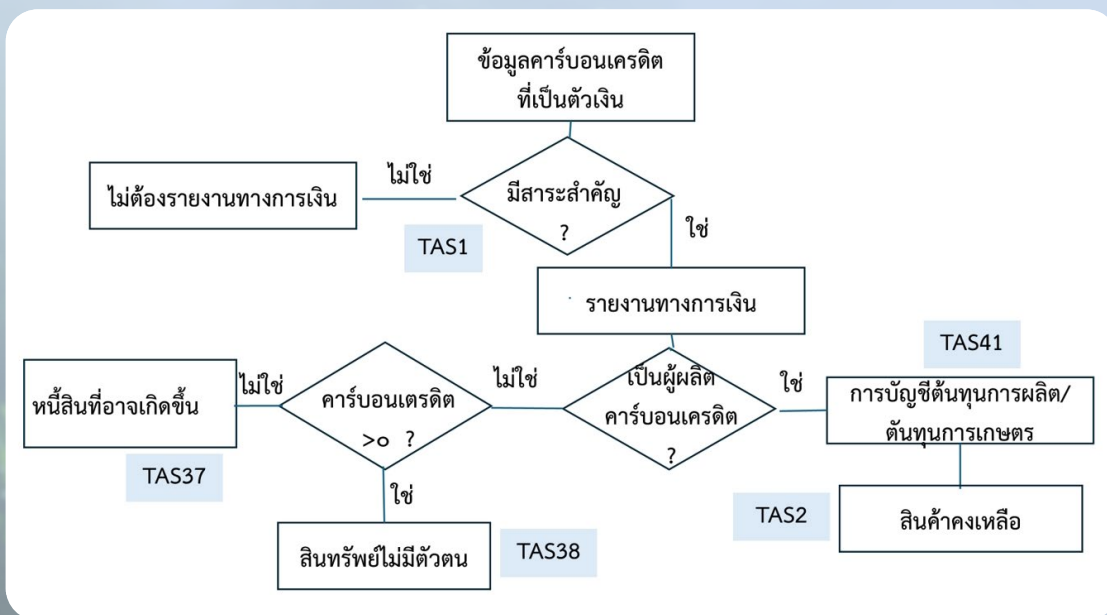
TAS 1	การนำเสนองบการเงิน	TAS 38	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
TAS 2	สินค้าคงเหลือ	TAS 41	เกษตรกรรม
TAS 8	นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด	IFRS S1	ข้อกำหนดทั่วไปสำหรับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับความยั่งยืน
TAS 36	การด้อยค่าของสินทรัพย์	IFRS S2	การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ
TAS 37	ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น		

ข้อพิจารณาเบื้องต้นในการรายงานทางการเงินสำหรับคาร์บอนเครดิต

1 **ความมีสาระสำคัญ** ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 1 เรื่องการนำเสนองบการเงิน (TAS 1) ย่อหน้าที่ 31 ระบุว่า “มาตรฐานการรายงานทางการเงินบางฉบับกำหนดข้อมูลเฉพาะเจาะจงที่ต้องรวมอยู่ในงบการเงิน ซึ่งรวมถึงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน อย่างไรก็ตาม กิจการไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลเฉพาะเจาะจงตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงินหากข้อมูลที่เกิดจากการเปิดเผยข้อมูลนั้นไม่มีสาระสำคัญ โดยรวมถึงกรณีที่มีมาตรฐานการรายงานทางการเงินระบุรายละเอียดของข้อกำหนดเฉพาะเจาะจงหรืออธิบายว่าเป็นข้อกำหนดขั้นต้นนอกจากนี้ กิจการต้องพิจารณาว่าต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมหรือไม่ ในกรณีที่มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดเฉพาะของมาตรฐานการรายงานทางการเงินไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงผลกระทบของรายการเหตุการณ์อื่น ๆ และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานการเงินของกิจการ”

รูปที่ 4 มาตรฐานการบัญชีที่อาจเกี่ยวข้อง

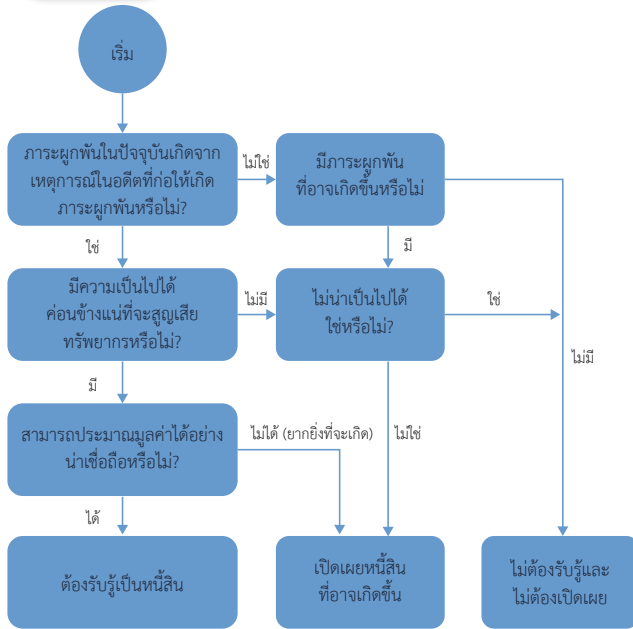

2 เป็นผู้ผลิตคาร์บอนเครดิตเพื่อขายหรือไม่

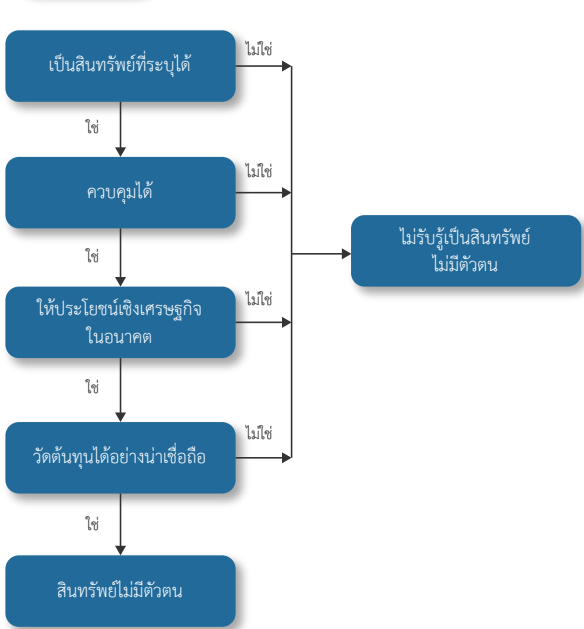
- 2.1 กรณีเป็นผู้ผลิตคาร์บอนเครดิตเพื่อขาย (สมมติป่าไม้) กระบวนการผลิตคาร์บอนเครดิต คือ ต้นทุนการเกษตรและ TAS 41 เกษตรกรรมเมื่อผลิตได้บันทึกเป็นสินค้าคงเหลือ ตามมาตรฐาน TAS 2 สินค้าคงเหลือ
- 2.2 กรณีไม่เป็นผู้ผลิตแต่มีเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์
 - 2.2.1 กรณีมากกว่าศูนย์ คาร์บอนเครดิตมีค่าเป็นบวก ถือเป็นสินทรัพย์ตามมาตรฐาน TAS 38 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
 - 2.2.2 กรณีน้อยกว่าศูนย์ คาร์บอนเครดิตมีค่าเป็นลบ ถือเป็นภาระผูกพันที่ต้องจดแยก ในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาตรฐาน TAS 37 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

รูปที่ 5 TAS 37 - 38 – จากคู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชี

TAS 37 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

TAS 38 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเป็นกรณีที่ไม่มีมาตรฐานการรายงานทางการเงินโดยเฉพาะ ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 8 (TAS 8) นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด ย่อหน้าที่ 10 และ 11 ระบุว่า ฝ่ายบริหารต้องใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่ส่งผลให้ข้อมูลในงบการเงินมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ และมีความน่าเชื่อถือ IFRS S1 ข้อกำหนดทั่วไปสำหรับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับความยั่งยืน และ IFRS S2 การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ มีผลบังคับใช้ นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 เป็นต้นไป เป็นการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบของความเสี่ยงและโอกาสที่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบของความเสี่ยงและโอกาสที่มีต่อโอกาสของหน่วยงานในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว สามารถใช้ในรายงานประจำปี ในแบบฟอร์ม 10-K และรายงานรายไตรมาสในแบบฟอร์ม 10-Q และสามารถเปรียบเทียบได้โดยไม่มีค่านิ่ง ถึงมาตรฐานการบัญชีที่ใช้ในขอบเขตที่แตกต่างกัน

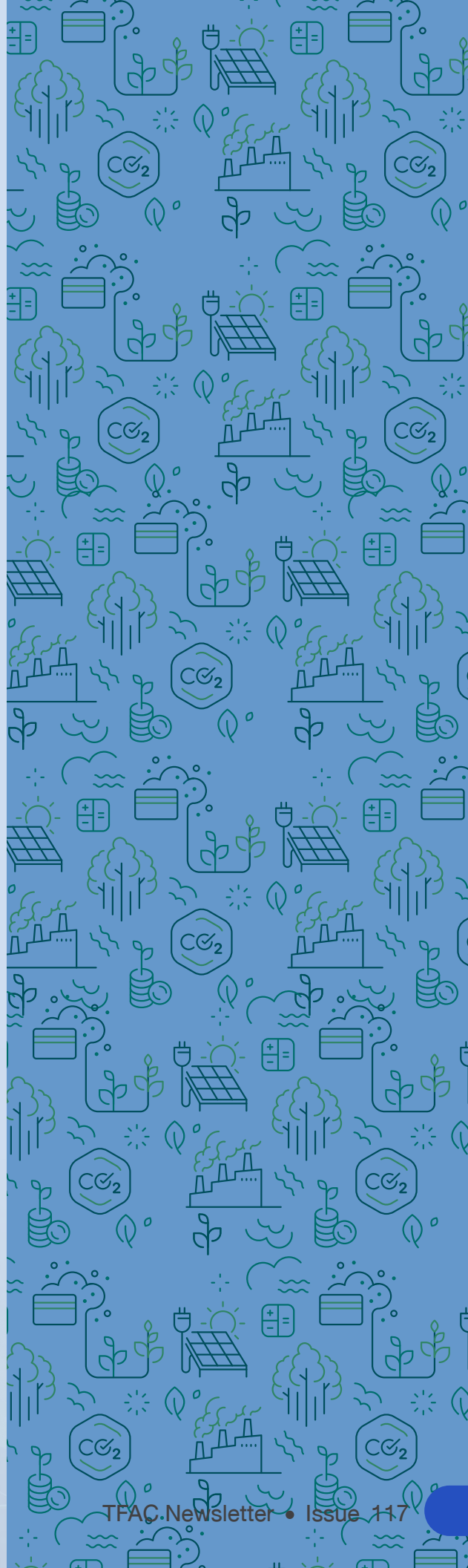

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การบัญชีเกี่ยวกับคาร์บอนเครดิตมีทั้งการบัญชีที่ไม่เป็นตัวเงินและการบัญชีที่เป็นตัวเงิน ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานการรายงานทางการเงินเกี่ยวกับคาร์บอนเครดิตอย่างเป็นทางการแต่อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีหลายสถาบันทั้งภายในและต่างประเทศศึกษาและเผยแพร่แนวทางการบัญชีทางการเงินสำหรับคาร์บอนเครดิตอย่างกว้างขวาง ผู้เชี่ยวชาญในการวางระบบสารสนเทศทุกระดับควรศึกษาและพัฒนาเพิ่มเติมต่อเนื่องต่อไป

บรรณานุกรม

- ¹ มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (ม.ส.ท.) https://www.tei.or.th/th/article_detail.php?bid=129
- ² <https://circularmaterialhub.com/Calculate.php>
- ³ <https://www.google.com/วงจรคาร์บอนเครดิต>
- ⁴ <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/meetings/2024/july/asaf/ap6-acsb-carbon-credit-research.pdf> P.17
- ⁵ <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement>
- ⁶ https://www.google.com/search?q=carbon+credit+productions+thai&oq=&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUqCQgFEEUYOxjCAzIJCQAQRrg7GMIDMgkIARBFGDsYwgMyCQgCEEUYOxjCAzIJCAMQRrg7GMIDMgkIBBBFGDsYwgMyCQgFEEUYOxjCAzIJCAYQRrg7GMIDMgkIBxBFGDsYwgPSAQkzODAwajBqMTWoAgwAgHxBcatPHldL9AE&sourceid=chrome&ie=UTF-8

โดย นายชัชชาติ รอดกอน
ที่ปรึกษา ในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร
สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

Tax Governance 2026: เปลี่ยน “ความเสี่ยง” สู่ “ความเชื่อมั่น” ที่คาดการณ์ได้

สวัสดิ์ปีใหม่ 2569 เพื่อนักบัญชีทุกท่านครับ

ในการก้าวเข้าสู่ปี 2569 นี้ เราไม่ได้แค่เริ่มปฏิทินใหม่เท่านั้น แต่เรากำลังยืนอยู่ท่ามกลาง “พายุลูกใหม่” ของความซับซ้อนทางภาษีระดับโลก ยุคที่กฎเกณฑ์ภาษีคาดเดาได้ง่ายนั้นจบลงแล้ว ปัจจุบันองค์กรธุรกิจต้องเผชิญกับแรงกดดันมหาศาล ทั้งจากกฎเกณฑ์โลกที่แตกกระจาย (Global Regulatory Fragmentation) ความต้องการความโปร่งใสที่สูงขึ้น (Transparency Demands) และการประสานงานของหน่วยงานจัดเก็บภาษีทั่วโลกที่ไร้รอยต่อยิ่งขึ้น

สำหรับประเทศไทย

สัญญาณจากกรมสรรพากรมีความชัดเจนถึงการยกระดับการตรวจสอบที่เข้มข้นขึ้น ด้วยข้อมูล (Data-driven Audit) และเป้าหมายการจัดเก็บที่สูงขึ้น คำถามสำคัญสำหรับปีนี้ไม่ใช่แค่ “เรายื่นภาษีครบไหม?” แต่คือ “เรามีระบบควบคุมภายในที่ป้องกันความเสี่ยงภาษีได้ดีพอหรือยัง?” เพื่อให้มั่นใจว่าธุรกิจจะเดินหน้าได้โดย “ไม่เกิดประเด็นที่ไม่คาดคิดไว้” (No Surprises)

บทความนี้ขอแนะนำ 3 แนวทางสำคัญที่ผู้บริหารและนักบัญชีควรเร่งวางรากฐาน เพื่อยกระดับความเข้มแข็งขององค์กรร่วมกัน ดังนี้

01 สร้างเกราะป้องกันด้วย Tax Control Framework (TCF)

ในอดีต การจัดการความเสี่ยงภาษีมักเป็นเรื่องของการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งในก้าวต่อไป ผมคิดว่าถึงเวลาที่องค์กรต่างๆ ควรจะต้องกำหนด Tax Control Framework (TCF) หรือกรอบการควบคุมภาษี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบควบคุมภายในองค์กร เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่คณะกรรมการบริษัท (Board) และผู้ลงทุนว่าความเสี่ยงทางภาษีอยู่ภายใต้การควบคุม

ตามแนวทางของ OECD นั้น TCF ที่แข็งแกร่งจะต้องประกอบด้วย 6 องค์ประกอบสำคัญ (6 Essential Building Blocks):

01

กลยุทธ์ภาษีที่ชัดเจน (Tax Strategy Established):

ต้องได้รับอนุมัติจากบอร์ด เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ และที่สำคัญคือ Risk Appetite หรือระดับความเสี่ยงที่องค์กร “ยอมรับได้” เพื่อเป็นหลักสำคัญในการตัดสินใจ

02

ครอบคลุมทุกมิติ (Applied Comprehensively):

ภาษีไม่ใช่เรื่องของทางบัญชีเท่านั้น แต่ต้องถูกนำไปปฏิบัติใช้ครอบคลุมทุกรัฐธรรมนูญและทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานผู้ปฏิบัติงานต้นทาง (1st line) จะต้องมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญทางภาษีด้วย

03

ความรับผิดชอบที่ชัดเจน (Responsibility Assigned):

ต้องระบุชัดเจนว่าใครรับผิดชอบอะไร (Governance) เช่น การใช้ผัง RACI เพื่อระบุว่าใครเป็นผู้อนุมัติ (Accountable) หรือผู้ลงมือทำ (Responsible) ในแต่ละกระบวนการ

04

เอกสารกำกับดูแล (Governance Documented):

ต้องมีนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedures) ที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อสนับสนุนกลยุทธ์ภาษีในการดำเนินงานประจำวัน

05

การทดสอบระบบ (Testing Performed):

ต้องมีการทดสอบสม่ำเสมอว่าระบบควบคุมยังทำงานได้จริงหรือไม่ (Monitoring & Testing) ไม่ใช่แค่การออกแบบไว้บนกระดาษ

06

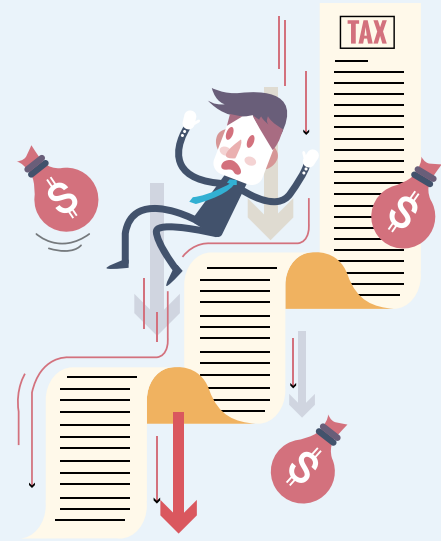
การรับรองผล (Assurance Provided):

ผลลัพธ์สุดท้ายคือการให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้บริหาร ว่า TCF ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

02 ยกระดับการจัดการความเสี่ยง Transfer Pricing (TP) สู่ Operational TP

Transfer Pricing ยังคงเป็นความเสี่ยงอันดับต้น ๆ ของบริษัทข้ามชาติและกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ ความท้าทายในปัจจุบันคือกระบวนการของบริษัทส่วนใหญ่ที่มักแยกส่วนงานและยังทำแบบ Manual processes ซึ่งมักจะ “สร้าง” ความเสี่ยงมากกว่า “จัดการ” ความเสี่ยง

แนวทางการจัดการ TP ในก้าวต่อไป ขอแนะนำให้ปรับเปลี่ยนเป็น Operational Transfer Pricing (OTP) แบบ End-to-End ดังนี้:

01

ปิดช่องว่างนโยบาย vs. ปฏิบัติจริง:

ความเสี่ยงมักเกิดจาก “นโยบายเขียนไว้อย่างหนึ่ง แต่ราคาที่เป็นที่จริงในระบบทำอีกอย่าง” (Price Setting vs. Execution)

02

มองให้ลึกกว่าเอกสาร:

อย่าวางใจแค่การมี TP Documentation แต่ต้องมองไปถึงกระบวนการกำกับดูแล (Governance) ว่าใครเป็นคนกำหนดนโยบาย และใครเป็นคนบันทึกรายการจริง รวมไปถึงการใช้หลักความสัมพันธ์ของรายการธุรกรรม (Alignment) ตลอดถึงหลักความสม่ำเสมอ (Consistency) ในการดำเนินธุรกรรมต่างๆ อีกทั้ง ในระยะต่อไปควรจะต้องนำเทคโนโลยียุคใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการด้วย

03

วิเคราะห์ความเสี่ยงตามจริง (Risk Analysis):

ตามแนวทาง OECD การจัดสรรกำไรต้องสอดคล้องกับความเสี่ยง โดยต้องดูว่าบริษัทใดมี “อำนาจควบคุมความเสี่ยง” (Control over risk) และ “ศักยภาพทางการเงิน” (Financial Capacity) ที่จะรับผลกระทบนั้นจริง ไม่ใช่แค่การระบุในสัญญา

03 รู้ทันกระแสโลก: Pillar Two, ESG และความโปร่งใส

ปี 2569 คือปีแห่งการบังคับใช้กฎกติกาใหม่ที่เข้มข้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อบริษัทไทยที่มีเครือข่ายทั่วโลก:

01

OECD Pillar Two (Global Minimum Tax):

อัตราภาษีขั้นต่ำทั่วโลก 15% สำหรับกลุ่มบริษัทที่มีรายได้ตั้งแต่ 750 ล้านยูโรขึ้นไป เริ่มส่งผลกระทบอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมตามที่ไทยได้ประกาศใช้ตั้งแต่รอบปี 2568 ซึ่งจะต้องปิดบัญชีและประเมินผลกระทบอย่างเข้มข้นกันแล้ว หากบริษัทเสียภาษีต่ำกว่า 15% อาจถูกเก็บภาษีส่วนเพิ่ม (Top-up Tax) ในไทยและประเทศอื่นผ่านกลไก UTPR หรือ IIR ทำให้ต้องทบทวนแนวการวางแผนภาษีแบบเดิมที่มักจะทำให้น้ำหนักมากกับ Tax Incentive

02

US Tax Policy & CAMT:

สำหรับบริษัทในเครือสหรัฐฯ ต้องระวาง Corporate Alternative Minimum Tax (CAMT) 15% ซึ่งคำนวณจากกำไรทางบัญชี (Financial Statement Income) ซึ่งมีความซับซ้อนและอาจไม่สอดคล้องกับกำไรทางภาษีปกติ

03

ESG & Tax Transparency:

ภาษีได้กลายเป็นประเด็นความยั่งยืน (ESG) ความโปร่งใสทางภาษี (Tax Transparency) ไม่ใช่แค่เรื่องกฎหมาย แต่เป็นเรื่องชื่อเสียง (Reputation) การมี TCF ที่ดีคือหลักฐานสำคัญที่แสดงถึงความโปร่งใสและการแข่งขันที่เป็นธรรม (Fair Tax Competition) ตามหลักธรรมาภิบาลสากล

04

Public CbCR: เพิ่มความโปร่งใสโดยเปิดเผยสู่สาธารณะ:

ก้าวข้ามการรายงานภาษีแบบเดิมสู่ยุค Public CbCR ที่ข้อมูลการเสียภาษีรายประเทศจะถูกเปิดเผยต่อสาธารณะ โดยมี กลุ่ม EU และออสเตรเลีย เป็นผู้นำในการบังคับใช้กฎหมายนี้แล้ว กลุ่มบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ (MNEs) ของไทยที่มีเครือข่ายทั่วโลก จึงต้องเตรียมพร้อมในการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะและรับมือกับการตรวจสอบจากภาคสังคมและนักลงทุน (Public Scrutiny) ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อความเชื่อมั่นและชื่อเสียงขององค์กรในระดับสากล

บทสรุป: ก้าวต่อไปของนักบัญชีภาษีอากรไทย

ในยุคที่กรมสรรพากรใช้ Data Analytics ตรวจสอบและกฎหมายโลกบีบรัด องค์กรไทยไม่สามารถทำงานในรูปแบบ "ตั้งรับ" (Reactive) ได้อีกต่อไป เราต้องปรับตัวสู่การทำงานเชิงรุก (Proactive):

กำหนด Risk Appetite: คุยกับบอร์ดให้ชัดเจนว่า "ความเสี่ยงระดับไหนที่ยอมรับได้"

อุดช่องโหว่ด้วย TCF: วางระบบควบคุมภายในให้แน่นหนา เพื่อลดโอกาสเกิดเบี้ยปรับและเงินเพิ่มจากการตรวจสอบย้อนหลัง

ใช้เทคโนโลยี: เลิกพึ่งพา Excel ที่ซับซ้อนและเสี่ยงต่อความผิดพลาด นำระบบอัตโนมัติมาช่วยในการติดตาม Margin ของ TP แบบ Real-time

ท้ายที่สุดนี้ ขออวยพรให้ปี 2569 นี้ เป็นปีที่ทุกท่านสามารถเปลี่ยน "ภาระและความเสี่ยงทางภาษี" ให้เป็น "ความเชื่อมั่นทางธุรกิจ" ด้วยเกราะป้องกันและธรรมาภิบาลที่แข็งแกร่งครับ

โดย คุณพันธ์ชนก ทอไว

Assurance Associate Partner - Center of Excellence

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

คณะทำงานศูนย์ส่งเสริมการใช้ IT เพื่อสนับสนุนงานสอบบัญชี
ภายใต้คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการสอบบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

โอกาส ความเสี่ยง และการกำกับดูแล การใช้ AI ในวิชาชีพบัญชี

เมื่อ AI กลายเป็นวาระสำคัญในการวางแผนธุรกิจ

ในปัจจุบันไม่มีเทคโนโลยีใดที่สร้างผลกระทบและโอกาสทางธุรกิจได้เท่ากับปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) โดยเฉพาะปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ (Generative AI: GenAI) การเกิดขึ้นของเทคโนโลยีนี้จึงกลายเป็นวาระเร่งด่วนสำหรับคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงทั่วโลก

จากการสำรวจความคิดเห็นของ CEO ในช่วงที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่า ร้อยละ 89 ได้ลงทุนอย่างมีนัยสำคัญในนวัตกรรมที่ขับเคลื่อนด้วย AI หรือมีแผนที่จะทำภายใน 12 เดือนข้างหน้า อย่างไรก็ตาม ร้อยละ 68 เห็นด้วยว่าความไม่แน่นอนเกี่ยวกับ GenAI ทำให้

การพัฒนาและนำกลยุทธ์ AI ไปใช้เป็นเรื่องท้าทาย และมีเพียงร้อยละ 38 เท่านั้นที่ระบุว่าได้ดำเนินการประเมินวิธีการกำกับดูแลความเสี่ยงเฉพาะของ AI อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ตัวเลขเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความเร่งด่วนในการลงทุนควบคู่ไปกับความกังวลด้านการกำกับดูแลที่ดี ดังนั้น การทำความเข้าใจและจัดการกับเทคโนโลยีนี้จึงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้สำหรับวิชาชีพบัญชี เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความน่าเชื่อถือ ความแม่นยำ และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

โอกาสและการเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพบัญชี

AI ไม่ได้เป็นเพียงแค่เครื่องมือในการทำงานอัตโนมัติเท่านั้น แต่เป็น “ชุดรูปแบบความสามารถ” (The Seven Patterns of AI) ที่ทำให้เครื่องจักรสามารถทำงานแทนมนุษย์ได้ โดยความสามารถหลักของ AI สามารถแบ่งออกเป็น 7 รูปแบบที่สำคัญ ซึ่งสามารถพลิกโฉมการทำงานด้านบัญชีได้ดังนี้

01

การรับรู้และการรวบรวมข้อมูล (Recognition and Information Gathering)

ความสามารถในการระบุ แยกแยะ และรวบรวมข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ (เช่น ข้อความ รูปภาพ เป็นต้น)

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ในวิชาชีพบัญชี

การประมวลผลใบแจ้งหนี้: ระบบแปลงเอกสารใบแจ้งหนี้และใบเสร็จรับเงินเป็นข้อมูลดิจิทัล (OCR) เพื่อบันทึกเข้าสู่ระบบ ERP โดยอัตโนมัติ

การสนทนาและปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์ (Conversation and Human Interaction)

02

ความสามารถในการโต้ตอบ ทำความเข้าใจ และตอบสนองต่อภาษาของมนุษย์
(Natural Language Processing: NLP)

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ในวิชาชีพบัญชี

ผู้ช่วยเสมือน: Chatbot ที่ตอบคำถามพนักงานเกี่ยวกับนโยบายการเบิก
ค่าใช้จ่าย ฎระเบียบทางภาษี หรือมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

03 ระบบขับเคลื่อนด้วยเป้าหมาย (Goal-driven Systems)

ความสามารถในการกำหนดเป้าหมายและดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้นโดยอัตโนมัติ

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ในวิชาชีพบัญชี

การจัดการสินค้าคงคลัง: ระบบปรับระดับสินค้าคงคลังในห่วงโซ่อุปทาน
เพื่อลดต้นทุนการเก็บรักษาให้ต่ำที่สุดตามเป้าหมายด้านสภาพคล่อง

การวิเคราะห์เชิงทำนายและการตัดสินใจ (Predictive Analytics and Decisions)

04

ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อคาดการณ์ผลลัพธ์หรือแนวโน้มในอนาคต

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ในวิชาชีพบัญชี

การคาดการณ์: การพยากรณ์กระแสเงินสด หรือการให้คะแนนเครดิต
ของลูกค้าในอนาคตด้วยความแม่นยำสูง

05 ระบบอัตโนมัติ (Autonomous Systems)

ความสามารถในการดำเนินการตามที่กำหนดไว้โดยมีความเป็นอิสระในระดับหนึ่งโดยไม่ต้องมีการแทรกแซง
จากมนุษย์

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ในวิชาชีพบัญชี

การกระหนดยอดบัญชี: การกระหนดยอดบัญชีธนาคารหรือบัญชีลูกหนี้/
เจ้าหนี้ และการปิดบัญชีรายวันโดยอัตโนมัติ

ความสามารถในการค้นหารูปแบบที่ซ่อนอยู่และตรวจจับความผิดปกติที่ผิดไปจากรูปแบบปกติ

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ในวิชาชีพบัญชี

การตรวจจับการทุจริต: ตรวจจับธุรกรรมที่ผิดปกติในบัญชีค่าใช้จ่ายของพนักงาน หรือการทุจริตในระบบการจัดซื้อ หรือระบบการจ่ายเงิน

07

การปรับให้เป็นแบบเฉพาะบุคคลระดับสูง (Hyper-personalization)

ความสามารถในการปรับบริการ เนื้อหา หรือผลลัพธ์ให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะบุคคลในระดับสูง

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ในวิชาชีพบัญชี

การรายงานเฉพาะบุคคล: การปรับหน้าแสดงผลข้อมูล รายงานทางการเงิน ให้แสดงข้อมูลและตัวชี้วัด KPIs ที่ตรงกับบทบาทของผู้ใช้แต่ละคน (เช่น CEO, CFO, Audit Committee, Controller)

ความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาลและการกำกับดูแล

การใช้ AI ทุกรูปแบบมาพร้อมกับความเสี่ยงใหม่ ๆ ที่คณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นด้านธรรมาภิบาล ซึ่งความเสี่ยงหลักที่ต้องพิจารณาประกอบด้วย

01

ความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ

- ปракฏการณ์ AI หลอน (AI Hallucination): ความเสี่ยงที่ GenAI อาจสร้างผลลัพธ์ที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งนำไปสู่การพึ่งพาข้อมูลที่ผิดพลาดโดยไม่มี การตรวจสอบแหล่งที่มาอย่างเพียงพอ
- ความสามารถในการอธิบายผลลัพธ์ (Explainability) และการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability): ความท้าทายในการทำความเข้าใจว่าระบบ AI ได้ข้อสรุปหรือผลลัพธ์มาได้อย่างไร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสอบทานและการตรวจสอบ

02

ความอคติและความไม่เป็นธรรม

- โมเดล AI ที่ฝึกฝนจากชุดข้อมูลสาธารณะอาจมีความอคติฝังอยู่ ซึ่งนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่เป็นธรรมในการใช้งานทางธุรกิจบางประเภท เช่น ความอคติในการให้คะแนนเครดิต หากระบบให้คะแนนสินเชื่อใช้ข้อมูลในอดีตที่มีความอคติทางเชื้อชาติหรือเพศ ระบบ AI จะเรียนรู้และอาจทำซ้ำความอคตินั้นโดยอัตโนมัติ ส่งผลให้เกิดการปฏิเสธสินเชื่อที่ไม่เป็นธรรมแก่กลุ่มคนบางกลุ่ม

03

กฎหมายและความปลอดภัย

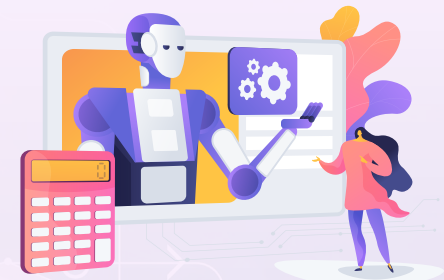
- ลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา: ความเสี่ยงด้านการละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลเพื่อฝึกอบรมโมเดล
- ความปลอดภัยทางไซเบอร์: ความกังวลด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ที่เพิ่มขึ้น รวมถึงความเสี่ยงที่ข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อนอาจถูกเปิดเผยสู่สาธารณะ
- ความเสี่ยงด้านความเป็นส่วนตัวและการรั่วไหลของข้อมูล: ข้อมูลภายในขององค์กรที่มีความละเอียดอ่อน (เช่น ข้อมูลทางการเงินที่เป็นความลับ) อาจถูกเปิดเผยสู่สาธารณะโดยไม่ตั้งใจ เมื่อมีการป้อนข้อมูลเหล่านั้นเข้าไปในเครื่องมือ GenAI ที่มีการเข้าถึงผ่านอินเทอร์เน็ต เนื่องจากข้อมูลที่ป้อนเข้าไปอาจถูกนำไปใช้ในการฝึกฝนโมเดล AI ในภายหลัง การจัดการความเสี่ยงนี้ต้องรวมถึงการใช้ GenAI ภายในองค์กรที่มีการควบคุมข้อมูลอย่างเข้มงวด

การกำกับดูแลการใช้ AI ในระดับสากลและบริบทของประเทศไทย

โลกกำลังพัฒนาไปสู่ระบบการกำกับดูแล AI ที่มีหลายมิติ รวมถึงการกำหนดกรอบการกำกับดูแล AI ในหลายประเทศ เช่น สหภาพยุโรป (EU AI Act) ที่ใช้แนวทางที่อิงตามระดับความเสี่ยง (Risk-based Approach) และสหรัฐอเมริกา (US Executive Order) ที่เน้นการส่งเสริมการพัฒนา AI ที่ปลอดภัยและมีความมั่นคง การเปลี่ยนแปลงนี้ชี้ให้เห็นว่าในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าจะมีกฎระเบียบที่แตกต่างกันเกิดขึ้น

สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันกำลังขับเคลื่อนภายใต้แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติ พ.ศ. 2565-2570 โดยมีหน่วยงานหลักอย่างกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (MDES) และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA) เป็นแกนนำ และ ณ ปัจจุบัน (พ.ศ. 2568) ประเทศไทยได้จัดทำร่างหลักการกฎหมาย AI และเปิดรับฟังความคิดเห็น ซึ่งหลักการนี้คือ ไม่ใช่กฎหมายเดียวกำกับดูแลทุกอย่าง เพราะการกำกับดูแลแต่ละภาคส่วนจะไม่เหมือนกัน โดย ETDA จะเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้กำกับดูแลแต่ละภาคส่วนสามารถออกกฎหมายลูกตามได้ หรือเป็นกฎหมายที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องสามารถกำกับดูแล AI ในแต่ละภาคส่วนของตนเอง หลังจากนั้นจะใช้หลักการกฎหมาย AI ในการร่างกฎหมายออกมาเป็นรายมาตราต่อไป

ดังนั้น การเร่งการลงทุนใน AI ต้องมาพร้อมกับการกำหนดกรอบธรรมาภิบาล AI (AI Governance Framework) ที่เข้มแข็ง โดยต้องมีมิติความรับผิดชอบหลักๆ ได้แก่ กลยุทธ์ ธรรมาภิบาล การบริหารความเสี่ยง ความโปร่งใสและการบูรณาการ และการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นหน้าที่โดยตรงของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง (C-Suite)

01

การบัญชีและการรายงาน: คาดว่า AI จะขับเคลื่อนงานในกระบวนการบัญชี การวางแผนทางการเงิน และการวิเคราะห์บางส่วนให้เป็นไปโดยอัตโนมัติ ตัวอย่างเช่น ระบบ AI สามารถเข้ามาช่วยในการรวบรวมข้อมูล ESG (Environmental Social and Governance) จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและจัดเตรียมเป็นรายงานเบื้องต้นได้โดยอัตโนมัติ ซึ่งจะลดภาระงานของนักบัญชีในการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง รวมถึงระบบ ERP ที่ฝัง AI เข้าไปเพื่อช่วยในการบันทึกรายการและจัดทำรายงานอัตโนมัติรวมถึงรวบรวมข้อมูล และรูปแบบต่าง ๆ ของข้อมูลที่นำเข้ามาเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนธุรกิจในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากด้านการบัญชีและการเงิน

02

การสอบบัญชี: ผู้สอบบัญชีจะใช้ AI อย่างกว้างขวางมากขึ้นในการตรวจสอบหลักฐานการสอบบัญชี และการวิเคราะห์ชุดข้อมูลทั้งหมดอย่างรวดเร็ว ตัวอย่างเช่น AI ของผู้สอบบัญชีอาจเชื่อมต่อกับระบบ ERP ของลูกค้าโดยตรง เพื่อรวบรวมหลักฐานการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง หรือการใช้ AI เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลธุรกรรมนับล้านรายการ แทนการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเดิม นอกจากนี้ อาจมีความต้องการสูงในการขอการรับรองเทคโนโลยี AI (Certification of AI Technology) ของลูกค้า ตามมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ เช่น มาตรฐานระบบการจัดการปัญหา ประสิทธิภาพ (ISO 42001) ซึ่งผู้สอบบัญชีอาจมีบทบาทในการให้ความเชื่อมั่นในอนาคต

03

ความเสี่ยงจากการทุจริต: ความเสี่ยงจากการทุจริตจะสูงขึ้นจากการที่ GenAI สามารถนำไปใช้ในการปลอมแปลงเอกสาร เสียง ข้อความ และวิดีโอ (Deepfakes) เพื่อหลอกลวง ตัวอย่างเช่น GenAI สามารถสร้างอีเมลหรือเสียงของผู้บริหารระดับสูง (Deepfake Voice) เพื่อสั่งการให้มีการโอนเงินที่ไม่ถูกต้อง ผู้สอบบัญชีจึงต้องพัฒนาทักษะและความสามารถในการตรวจจับการทุจริตที่เกิดจาก AI ด้วย AI เอง

unสรุป

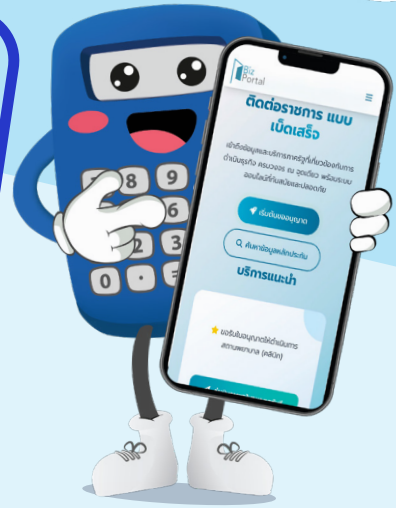
AI ไม่ได้เป็นภัยคุกคามต่อวิชาชีพบัญชี แต่เป็นตัวเร่งการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ การก้าวไปข้างหน้าด้วยความเชื่อมั่นเพื่อคว้าโอกาสจาก AI นั้นต้องเริ่มต้นด้วยการสร้างรากฐานธรรมาภิบาลที่มั่นคง การลงทุนในการพัฒนาทักษะ (Reskilling) ของบุคลากร เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับ AI ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการกำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน เพื่อให้แน่ใจว่าการใช้ AI ทั้งหมดเป็นไปอย่างยุติธรรม ปลอดภัย และเป็นไปตามกฎหมาย ด้วยการดำเนินการเชิงรุกเช่นนี้ วิชาชีพบัญชีจึงจะสามารถรักษาความน่าเชื่อถือและส่งเสริมคุณค่าในยุคดิจิทัลได้อย่างยั่งยืน

แหล่งที่มาของข้อมูล:

1. แปลและสรุปจากเอกสารประกอบการนำเสนอของ EY - How can you step forward with confidence to address the risks and opportunities of artificial intelligence?
2. EY CEO Outlook Pulse Surveys - 2023
3. ข้อมูลอัปเดตการกำกับดูแล AI ของไทย จากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (MDES) และ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA)
4. หลักคิดในการกำกับดูแลการให้บริการและใช้งาน AI ในประเทศไทยและอนาคต (Principles for Regulating the Provision and Use of AI in Thailand and Beyond) โดย ดร. ณภัทร จาตุศรีพิทักษ์

เตรียมพบกับระบบ Online ใหม่
สำหรับนิติบุคคลตามมาตรา 11
Biz Portal
 ให้บริการผ่านระบบ
สะดวก รวดเร็ว ครบจบในที่เดียว

เรียน ผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการให้บริการ ด้านวิชาชีพบัญชี (นิติบุคคลตามมาตรา 11)

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา
 ระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ร่วมกับสำนักงาน
 พัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และ
 สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (สภาวิชาชีพบัญชี)
 ได้พัฒนาระบบการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จ
 ทางอิเล็กทรอนิกส์ (**Biz Portal**) เพื่ออำนวยความสะดวก
 ในการจดทะเบียนนิติบุคคล
 และรายละเอียดหลักประกันเพื่อประกันความรับผิด
 ต่อบุคคลที่สามของผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการให้
 บริการด้านวิชาชีพบัญชี (**นิติบุคคลตามมาตรา 11**)
 ผ่านระบบ <https://bizportal.go.th/>

ปัจจุบันสภาวิชาชีพบัญชีได้เปิดให้บริการ **การยื่น**
คำขอจดทะเบียนครั้งแรก ผ่าน **Biz Portal** และ
 อยู่ระหว่างการพัฒนาระบบ Online เพื่อรองรับคำขอ
 อื่น ๆ ของนิติบุคคลตามมาตรา 11 ให้ครบถ้วน ได้แก่

- คำขอแก้ไขข้อมูลนิติบุคคล
- คำขอต่ออายุทะเบียนนิติบุคคล
- คำขอแจ้งรายละเอียดหลักประกัน เพื่อประกันความรับผิดต่อบุคคลที่สาม
- คำขอแจ้งเปลี่ยนแปลงประเภทของหลักประกัน
- คำขอยกเลิกการจดทะเบียน

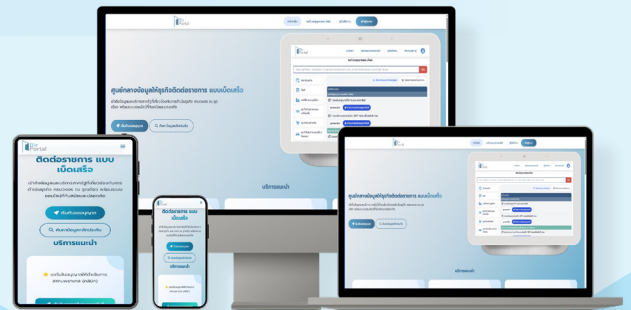
ระบบดังกล่าวคาดว่าจะพร้อมเปิดให้บริการภายใน**ไตรมาสแรก**ของปี **2569**
 เมื่อกำหนดวันเปิดใช้งานอย่างเป็นทางการแล้ว สภาวิชาชีพบัญชี
 จะแจ้งให้นิติบุคคลตามมาตรา 11 ทราบต่อไป

ข้อมูลประกอบศึกษาเพิ่มเติม

คู่มือการใช้งานคู่มือการใช้งานระบบ 'Biz portal'
 สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

สามารถดูรายละเอียดได้ที่
<https://short.tfac.or.th/v1/zgeNq2w7j>
 หรือ Scan QR Code

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

เลขที่ 133 ถนนสุขุมวิท 21 (อโศก) แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0 2685 2500 โทรสาร 0 2685 2501 e-Mail : tfac@tfac.or.th

[f](#) [t](#) [i](#) [f](#) [a](#) [c](#) [o](#) [r](#) [t](#) [h](#) @tfac.family

www.tfac.or.th